

Број: 17-21-1358-2/19
Сарајево, 8. априла 2019. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

 **BOSNA I HERCEGOVINA
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
SARAJEVO**

PRIMLJENO: 10.04.2019			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
0102-21-1-987/19			

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум о финансирању Програма активности прекограничне сарадње Србија-Босна и Херцеговина за 2017. годину између Европске комисије, Владе Републике Србије и Босне и Херцеговине. Споразум је потписан 7. августа 2018. године у Бриселу, 5. децембра 2018. године у Републици Србији и 25. децембра 2018. године у Сарајеву, а потписао га је, у име Босне и Херцеговине, г. Един Дилберовић, директор Дирекције за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине.

Будући да је Министарство финансија и трезора БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације.

С поштовањем,

**ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
Зоран Ђерић**

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-31-05-2-1098-2/19
Sarajevo, 28. mart 2019. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

08-03-2019	NO. ....
21	1358-1

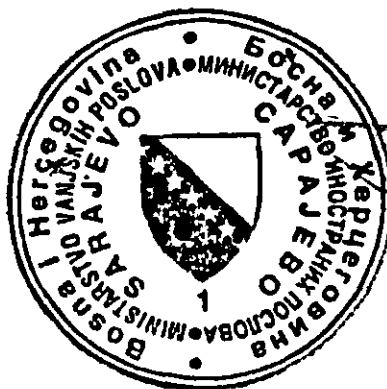
**PREDMET: PRIJEDLOG ODLUKE O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANSIRANJU
PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE SRBIJA-BOSNA
I HERCEGOVINA ZA 2017. GODINU IZMEĐU EVROPSKE KOMISIJE,
VLADE REPUBLIKE SRBIJE I BOSNE I HERCEGOVINE, dostavlja se**

U prilogu akta dostavljamo prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju Programa aktivnosti prekogranične saradnje Srbija-Bosna i Hercegovina za 2017. godinu između Evropske komisije, Vlade Republike Srbije i Bosne i Hercegovine, potpisan 7. avgusta 2018. godine u Briselu, 5. decembra 2018. godine u Republici Srbiji i 25. decembra 2018. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 1. redovnoj sjednici održanoj 12. decembra 2018. godine donijelo Odluku broj 01-50-1-4624-23/18 o prihvatanju predmetnog Sporazuma, kojom je direktor Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ovlašten za potpisivanje istog.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 169. sjednici održanoj 21. marta 2019. godine utvrdilo prijedlog Odluke o ratifikaciji predmetnog Sporazuma, uz zaključak da Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine dostavi prijedlog Odluke Predsjedništvu Bosne i Hercegovine (Obavijest o zaključku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u prilogu akta).

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH" broj 29/00 i 32/13), provede postupak ratifikacije navedenog Sporazuma.

MINISTAR

Igor CRNADAK

Prilog: 74 strane

SPORAZUM O FINANSIRANJU POSEBNI USLOVI

Europska komisija, u daljnjem tekstu „Komisija“ ili „ugovorna strana“, koja djeluje u ime Europske unije, u daljnjem tekstu „Unija“,

s jedne strane, i

Republika Srbija, koju predstavlja Vlada Republike Srbije, i Bosna i Hercegovina, koju predstavlja Direkcija za europske integracije Vijeća ministara BiH, u daljnjem tekstu zajedno „IPA korisnici“, ili pojedinačno „IPA II korisnik“ ili „ugovorna strana“,

s druge strane,

i zajedno označeni kao „ugovorne strane“,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Član 1. – Program aktivnosti

- (1) Unija pristaje da finansira, a IPA II korisnici prihvataju finansiranje alokacije za 2017. godinu sljedećeg programa aktivnosti kako je opisano u Dodatku I:

Program aktivnosti prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina za godine 2015., 2016. i 2017., CRIS 2017/038-202

Ovaj program aktivnosti se finansira sredstvima iz budžeta Unije na temelju sljedećeg osnovnog dokumenta: Instrument prepristupne pomoći (IPA II).¹

- (2) Ukupni procijenjeni troškovi za alokaciju 2017. godine ovog programa aktivnosti iznose 1.647.058 eura, a najveći doprinos Unije ovom programu aktivnosti definiran je u iznosu od 1.400.000 eura.

Ne zahtijeva se finansijski doprinos od IPA II korisnika.

Član 2. – Razdoblje izvršenja i razdoblje operativne provedbe

- (1) Razdoblje izvršenja ovog sporazuma o finansiranju, definirano u članu 1 (1) Dodatka II je 12 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

¹ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. 03. 2014. kojom se uspostavlja Instrument prepristupne pomoći (IPA II), OJ L 77, 15. 03. 2014. godine, str. 11

- (2) Razdoblje operativne provedbe ovog sporazuma o finansiranju, definirano u članu 1 (2) Dodatka II je 6 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

Član 3. – Adrese i obavijesti

Sve obavijesti koje se tiču provedbe ovog sporazuma o finansiranju su u pismenoj formi i izričito se pozivaju na ovaj program kako je definirano u članu 1. 1. i šalju se na sljedeće adrese:

(1) za Komisiju

gđa. Genoveva Ruiz Calavera
Direktorica D, zapadni Balkan
Europska komisija
Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju
Rue de la Loi 15, B-1049 Brisel, Belgija
E-mail: NEAR-D@ec.europa.eu

(2) za IPA II korisnike

Za Srbiju:
Ministarstvo za europske integracije
Ministrica za europske integracije
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Nemanjina 40, Beograd, Srbija
E-mail: kabinet@eu.rs

Za Bosnu i Hercegovinu:
Direkcija za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Đoke Mazalića 5
E-mail: kabinet.dei@dei.gov.ba

Član 4. – Kontakt osoba za OLAF

Kontakt osobe IPA II korisnika s odgovarajućim ovlaštenjima za direktnu saradnju s Europskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF), s ciljem olakšavanja operativnih aktivnosti OLAF-a su:

– gđa. Jelena Sedlaček, rukovoditeljica Službe za koordinaciju borbe protiv prevara (AFCOS), Ministarstvo finansija, Kneza Miloša 20, Beograd – jelena.sedlacek@mfin.gov.rs –
i

– gđa. Sehija Mujkanović, pomoćnica ministra u Sektoru za trezorsko poslovanje,
smujkanovic@mft.gov.ba (Ministarstvo finansija i trezora BiH –
e-mail: cfcu@mft.gov.ba)

Član 5. – Okvirni sporazumi

Program aktivnosti se provodi u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Republike Srbije o aranžmanima za provedbu finansijske podrške Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta pretprijetupne pomoći (IPA II), koji je stupio na snagu dana 30. decembra 2014. godine i sukladno odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Bosne i Hercegovine o aranžmanima za implementaciju finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretprijetupne pomoći (IPA II), koji je stupio na snagu 24. augusta 2015. godine (u daljnjem tekstu „Okvirni sporazum (i)“).

Ovaj sporazum o finansiranju dopunjuje odredbe spomenutih okvirnih sporazuma. U slučaju suprotnosti između odredaba ovog sporazuma o finansiranju s jedne strane, i odredaba odgovarajućeg okvirnog sporazuma s druge strane, prednost se daje odredbama Okvirnog sporazuma.

Član 6. – Dodaci

(1) Ovaj sporazum o finansiranju se sastoji od:

- (a) ovih posebnih uslova;
- (b) Dodatka I: Program aktivnosti prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina za godine 2015., 2016. i 2017.;
- (c) Dodatka I A: IPA II Program prekogranične saradnje 2014. – 2020. između Srbije – Bosne i Hercegovine;
- (d) Dodatka II: Opći uslovi;
- (e) Dodatka III: Model godišnjeg izvještaja prekogranične saradnje o provedbi IPA II pomoći sukladno članu 80. Okvirnog sporazuma;
- (f) Dodatka III A: Model godišnjeg izvještaja o provedbi IPA II pomoći sukladno članu 58. i 59(1) Okvirnog sporazuma;
- (g) Dodatka IV: Model finansijskog izvještaja prema članu 59(2) Okvirnog sporazuma;
- (h) Dodatka V: Minimalna specifikacija sistema računovodstva na obračunskoj osnovi;
- (i) Dodatka VI: *Ad hoc* mjere za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta u okviru ovog programa..

- (2) U slučaju suprotnosti između odredaba Dodataka, s jedne strane, i odredaba ovih posebnih uslova s druge strane, prednost se daje odredbama Posebnih uslova. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I i Dodatka I A, s jedne strane, i odredaba Dodatka II, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodataka II. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I, s jedne strane, i odredaba Dodatka I A, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka I.
- (3) Aneks VI predviđa *ad hoc* mjere za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta u okviru ovog akcionog programa, pored zadataka korisnika IPA II koje ugovorni organ ima u pogledu povjeravanja zadataka izvršenja budžeta predviđenih ovim sporazumom o finansiranju, a posebno Aneks II.

Član 7. – Stupanje na snagu

Ovaj sporazum o finansiranju stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja ugovorna strana, najkasnije do 31. decembra 2018. godine.

Ovaj sporazum je sastavljen u tri primjerka na engleskom jeziku, od kojih je jedan predat Komisiji a po jedan IPA II korisnicima.

Za IPA II korisnike:

Za Komisiju:

Za Srbiju:

/vlastoručni potpis/

gđa. Jadranka Joksimović
Ministrica za europske integracije
Državni IPA koordinator (DIPAK)

gđa. Genoveva Ruiz Calavera
Direktorica D, zapadni Balkan
Generalna direkcija za susjedstvo i
pregovore o proširenju
Europska komisija

Srbija, dana 05. 12. 2018. godine

Brisel 07. 08. 2018. godine

Za Bosnu i Hercegovinu:

gosp. Edin Dilberović
Direktor
Direkcija za europske integracije
Vijeća ministara BiH

Sarajevo, dana 25. 12. 2018. godine

DODATAK 1.**PROGRAM AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE SRBIJA – BOSNA
I HERCEGOVINA ZA GODINE 2015., 2016. I 2017.****1 IDENTIFIKACIJA**

Korisnici	Srbija i Bosna i Hercegovina
CRIS/ABAC Reference obaveza Doprinos Unije Budžetske stavke	IPA/2015/038-200; 2.000.000,00 eura BGUE-B2015-22.020401 IPA/2016/038-201; 2.000.000,00 eura BGUE-B2016-22.020401 IPA/2017/038-202; 1.400.000,00 eura BGUE-B2017-22.020401
Način upravljanja Odgovorne strukture	Indirektno upravljanje od strane Republike Srbije Operativna struktura odgovorna za provedbu aktivnosti je: Ured Srbije za europske integracije – Sektor za prekograničnu i transnacionalnu program Ugovorni organ je Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Europske unije pri Ministarstvu finansija (CFCU) Partnerska operativna struktura u Bosni i Hercegovini je: Direkcija za europske integracije, Vijeće ministara
Krajnji datum za zaključivanje <u>Sporazuma o finansiranju sa zemljama korisnicima programa IPA II (tripartitni)</u>	Za budžetsku obavezu za 2015. godinu najkasnije do 31.12.2016. godine Za budžetsku obavezu za 2016. godinu najkasnije do 31.12.2017. godine Za budžetsku obavezu za 2017. godinu najkasnije do 31. 12. 2018. godine
Krajnji datum za zaključivanje <u>Ugovora o nabavci i grantovima</u>	3 godine nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum), s iznimkom slučajeva navedenih u članu 189 (2)

	Finansijskog propisa
Krajnji datum za operativnu provedbu	6 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Krajnji datum za provedbu Sporazuma o finansiranju (datum do kojeg Program treba biti izvršen i zatvoren) nakon prihvaćanja računa	12 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Programska jedinica	DG NEAR – Dir. D, Jedinica D2 – Srbija
Jedinica za provedbu/Izaslanstvo EU-a	Izaslanstvo EU-a u Srbiji

2 OPIS PROGRAMA AKTIVNOSTI

2. 1 PREGLED PROGRAMA SARADNJE 2014. – 2020. I PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE 2015. – 2017. GODINE

Program prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014. – 2020. odobren je Provedbenom odlukom Komisije C (2014) 9448 od 10.12.2014. godine. Usvojeni Program 2014. – 2020. uspostavlja strategiju prekogranične saradnje za pogranična područja, i uspostavlja, između ostalog, geografski kvalificirana područja, kontekst područja, tematske prioritete za Program i indikativna budžetna izdvajanja za razdoblje od 7 godina.

Program prekogranične saradnje 2014. – 2020. ujedno služi i kao referenca za usvajanje programa aktivnosti prekogranične saradnje. Program aktivnosti prekogranične saradnje 2015. – 2017. ima za cilj pružanje pomoći za prekograničnu saradnju u tematskim područjima iznesenim u Programu 2014. – 2020. (kako je navedeno u dijelu 2. 2).

- **Spisak geografski kvalificiranih područja**

U Bosni i Hercegovini, kvalificirana područja su: Sarajevski region i sjeveroistočni region. Sve općine iz ova dva regiona se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

U Srbiji, kvalificirana područja su: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug. Sve općine iz ovih okruga se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

- **Kontekst kvalificiranih područja za prekograničnu saradnju**

Analize stanja provedene prilikom pripreme Programa ukazale su na nekoliko ključnih izazova i prilika kojima se treba posvetiti i koje je potrebno poduprijeti u okviru prekogranične saradnje:

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina

Na čitavom području obuhvaćenom Programom bilježe se nadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabi ekonomski izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socijalno-ekonomska situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina, čije su integriranje i inkluzija još uvijek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna struktura

Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i nizak nivo ulaganja s jedne strane direktno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma

Kada se u obzir uzme ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer ekstremni sportovi, ruralni turizam) i

povezanost s drugim ekonomskim branšama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Na temelju rezultata gore pomenute analize, tematski prioriteti i strategija Programa definisani su u skladu sa sljedećim principima:

- Relevantnost izazova i očekivani uticaj;
  - Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području;
  - Strateški prioriteti na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou;
  - Prikkladnost u kontekstu prekogranične saradnje i očekivani uticaj prekogranične saradnje;
  - Lekcije naučene iz prethodnih programa; i,
  - Oslanjanje na ciljeve i aktivnosti definisane u dvjema makroregionalnim strategijama čije su i Srbija i Bosna i Hercegovina članice.
- Pregled prethodnih i trenutnih iskustava iz Programa prekogranične saradnje, uključujući i naučene lekcije

Srbija i Bosna i Hercegovina ostvarile su korist od Programa prekogranične saradnje u okviru programa IPA I u ukupnoj vrijednosti od 14 miliona eura u periodu od 2007. do 2013. godine. Ključne preporuke definisane nakon privremenih ocjena i revizija Programa prekogranične saradnje u razdoblju od 2007. do 2013. godine razmatrane su prilikom razvoja ovog programa. Prema tome, Programi prekogranične saradnje za period od 2014. do 2020. godine orijentisani su na broj tematskih prioriteta i geografsku kvalificiranost, što pomaže u postizanju boljih rezultata i dovode do većeg uticaja. Usto, provedba Programa prekogranične saradnje je pojednostavljena, prvenstveno zbog postojanja jedinstvenog ugovornog organa i jedinstvenog finansijskog okvira za svaki program.

Također, Program bi trebalo dograđivati na aktivnostima i izgledu definisanim od strane obiju zemalja, Srbije i Bosne i Hercegovine, u okviru Jadransko-jonske makroregionalne strategije EU-a (COM (2014) 357 o Strategiji EU-a za Jadranski i Jonski region), kao i u okviru Strategije EU-a za makroregion Dunava (COM (2010) 715 o Strategiji EU-a za Dunavski region).

2. 1 OPIS I PROVEDBA AKTIVNOSTI

Aktivnost 1	Prekogranična saradnja	5.400.000 eura
--------------------	-------------------------------	-----------------------

(1) Opis aktivnosti, cilj, očekivani rezultati

Programska aktivnost prekogranične saradnje 2015. – 2017. će doprinijeti postizanju općih ciljeva i očekivanih rezultata kao što je navedeno u Programu prekogranične saradnje 2014. – 2020. Za više detalja, pogledati dio 3.2. Programa prekogranične saradnje 2014. – 2020. (Dodatak 2 Odluke komisije C (2014) 9448 od 10.12.2014. godine).

Opis Aktivnosti: Prekogranična saradnja u graničnom regionu u područjima zapošljavanja, mobilnost radne snage i socijalne i kulturne inkluzije, okoliša, prilagodbe

klimatskim promjenama i smanjenja negativnih uticaja klimatskih promjena, sprječavanje i upravljanje rizikom, turizma i kulturnog i prirodnog naslijeđa.

Cilj: Socioekonomski razvoj i jačanje susjedskih odnosa u pograničnom regionu kroz provedbu aktivnosti prekogranične saradnje s ciljem:

- promovisanja zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne prekogranične inkluzije kroz, između ostalog: integrisanje prekograničnih tržišta rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative zapošljavanja, informiranje i savjetodavne usluge i zajedničke obuke, jednakost polova, jednake prilike, integriranje zajednica imigranata i ugroženih skupina, ulaganja u javne službe za zapošljavanje i podrška javnim zdravstvenim i socijalnim servisima;
- zaštite okoliša i promovisanja prilagodbi klimatskim promjenama i smanjenje negativnih uticaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje, kroz, između ostalog: zajedničke aktivnosti s ciljem zaštite okoliša, promovisanje održive uporabe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i pomak prema sigurnoj i održivoj privredi s niskim udjelom ugljenika, promovisanje ulaganja s ciljem rješavanja pitanja posebnih rizika, osiguravanje otpornosti na katastrofe i razvijanje sistema za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnost u hitnim situacijama;
- podrške turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu.

Gdje je to moguće, uzimaju se u obzir aktivnosti koje se odnose na gore pomenute ciljeve razvijene u Planu aktivnosti Jadransko-jonske makroregionalne strategije i Strategije EU-a za Dunavski region, u kojoj učestvuju obje zemlje.

Očekivani rezultati:

Zapošljavanje, mobilnost radne snage i socijalna i kulturna inkluzija

- Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju u novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području;
- Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr. proizvodnja drveta, prerada hrane i metalska industrija);
- Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice;
- Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenom, saradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga;
- Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijeđene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva; i,
- Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.

Okoliš, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje i upravljanje rizikom

- Učinkovitost javnih usluga i prakse u vezi s upravljanjem krutim otpadom i otpadnim vodama je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice;
- potiče se zaštita slivova rijeka Drine i Save i promovisanje njihove bioraznolikosti;
- Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sistemu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.

Turizam i kulturno i prirodno naslijeđe

- Ponuda i kvalitet turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama;
- Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice;
- Promiče se održiva kulturna i sportska razmjena preko granica; i,
- Historijsko i prirodno naslijeđe i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.

(2) Pretpostavke i uslovi

Kao potreban uslov za učinkovito upravljanje Programom, zemlje učesnice osnivaju Zajednički odbor za nadzor i osiguravaju postojanje prikladnih i operativnih ureda i osoblja za Zajednički tehnički sekretarijat (koji će biti osnovan u skladu sa zasebnom Odlukom o finansiranju) i isti organi s druge strane granice, u slučaju uspostavljanja Zajedničkog tehničkog sekretarijata.

Neispunjavanje gore navedenih uslova može dovesti do povrata sredstava u okviru ovog programa i/ili realokacije za buduće programe.

(3) Opis povjerenih zadataka

Operativne strukture Srbije i Bosne i Hercegovine zajednički su pripremile Program prekogranične saradnje za razdoblje od 2014. do 2020. godine i usaglasile potrebne aranžmane za upravljanje i provedbu Programa, uključujući uspostavljanje sistema za nadzor nad provedbom.

Operativne strukture Srbije organizirat će postupke nabavke i dodjele ugovora u odabranim tematskim prioritetnim dijelovima Programa. Što se tiče poziva za dostavljanje ponuda, povjereni zadaci uključuju definisanje smjernica za ponuđače, objavljivanje poziva, odabir korisnika grantova i potpisivanje ugovora o grantovima. Povjereni zadaci također uključuju aktivnosti povezane s provedbom i finansijskim upravljanjem Programom, poput nadzora, ocjenjivanja, plaćanja, povrata, verifikacije izdataka, osiguravanja interne revizije, izvještavanja o nepravilnostima i definisanje odgovarajućih mjera za sprječavanje prevare.

(4) Ključni elementi aktivnosti

Grant – Poziv za dostavljanje ponuda: 5 400.000 eura

a) Ključni kriteriji za odabir:

Spisak kvalificiranih aktivnosti definisan je u dijelu 3. 2 Dodatka 2. Odluke Komisije C (2014) 9423 od 10.12.2014. godine. Sljedeći spisak je sažetak koji navodi glavne prihvatljive

aktivnosti/operacije: obuke i izgradnje kapaciteta, aktivnosti među ljudima, podrške edukaciji, unaprjeđenje zdravstvenih ustanova i socijalnih usluga, tehnička saradnja i sistemske razmjene podataka, zajedničke aktivnosti upravljanja rizicima, itd. Nadalje, u kontekstu provedbe Programa, treba preferirati aktivnosti vezane za makroregionalne strategije u kojima učestvuju obje zemlje.

Korisnici su pravni subjekti koji su osnovani unutar korisnika programa IPA II koji učestvuju u Programu prekogranične saradnje.

Mogući korisnici mogu biti: lokalne vlasti, pravne osobe pod upravom lokalnih vlasti, udruženja općina, razvojne agencije, organizacije za podršku lokalnom poduzetništvu, ekonomski subjekti poput malih i srednjih poduzeća, turistička i kulturna udruženja, nevladine organizacije, javna i privatna tijela koja podupiru radnu snagu, institucije za zanatsko i tehničko obrazovanje, tijela i organizacije za zaštitu prirode, javna tijela odgovorna za upravljanje vodama, vatrogasne/hitne službe, škole, koledži, univerziteti i istraživački centri, uključujući institucije za zanatsko i tehničko obrazovanje.

- b) Ključni kriterij za odabir su finansijski i operativni kapaciteti aplikanta;
- c) Ključni kriteriji za dodjelu su relevantnost, učinkovitost i izvodljivost, održivost i ekonomičnost aktivnosti;
- d) Najveća stopa sufinansiranja sredstvima Unije u okviru ovog poziva je 85 % kvalificiranih troškova aktivnosti;
- e) Indikativni iznos poziva je 5.400.000 eura.
Odgovorne strukture mogu odlučiti da objave više poziva za prijedloge. Svaki poziv ima isti cilj, rezultate, ključni kriteriji za odabir, dodjelu kako je gore navedeno. Svaki ugovor o grantu bit će financiran iz jedne budžetske obaveze;
- f) Indikativni datum pokretanja poziva za dostavljanje ponuda je prvi kvartal 2016. godine.

3 BUDŽET

2015.				2016.				2017.				Ukupni iznos Odluke o finansiranju
	Doprinos Unije*	Korisnici granta/Kofinan*	Ukupni iznos		Doprinos Unije	Korisnici granta/Kofinan*	Ukupni iznos		Doprinos Unije	Korisnici granta/Kofinan*	Ukupni iznos	
Operacije Programa prekogranične saradnje	2.000.000	352.941	2.352.941	Operacije Programa prekogranične saradnje	2.000.000	352.941	2.352.941	Operacije Programa prekogranične saradnje	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000
u %	85%	15%	100%		85%	15%	100%		85 %	15%	100%	
UKUPNO 2015.	2.000.000	352.941	2.352.941	UKUPNO 2016.	2.000.000	352.941	2.352.941	UKUPNO 2017.	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000

* Doprinos Unije obračunat je u vezi s kvalificiranim izdacima koji se temelje na ukupnim kvalificiranim izdacima uključujući privatne i javne izdatke. Stopa sufinansiranja Unije na nivou svakog tematskog prioriteta neće biti manja od 20 % niti veća od 85 % kvalificiranih izdataka.

**Sufinansiranje tematskih prioriteta osiguravaju korisnici granta. Korisnici granta moraju osigurati minimalno 15 % sredstava za ukupne kvalificirane troškove projekta.

4 PROVEDBA

4. 1 MODALITETI PROVEDBE I OPĆA PRAVILA NABAVKE I PROCEDURE DODJELJIVANJA GRANTOVA

INDIREKTNO UPRAVLJANJE:

Ovaj program se provodi kroz direktno upravljanje od strane Srbije u skladu s članom 58 (1) (c) Finansijskih propisa i odgovarajućih propisa Pravila primjene.

Opća pravila za nabavku i procedure dodjeljivanja grantova definiraju se u Sporazumu o finansiranju između Komisije i korisnika programa IPA II koji učestvuje u Programu prekogranične saradnje.

5. ARANŽMANI PRAĆENJA UČINKA

Kao dio okvira za praćenje učinka, Komisija prati i ocjenjuje napredak u ostvarivanju posebnih ciljeva definisanih u Uredbi IPA II na temelju prethodno definisanih, jasnih, transparentnih i mjerljivih pokazatelja. Izvještaji o napredovanju spomenuti u članu 4. Uredbe IPA II uzimaju se kao referentne tačke u ocjeni rezultata IPA II pomoći.

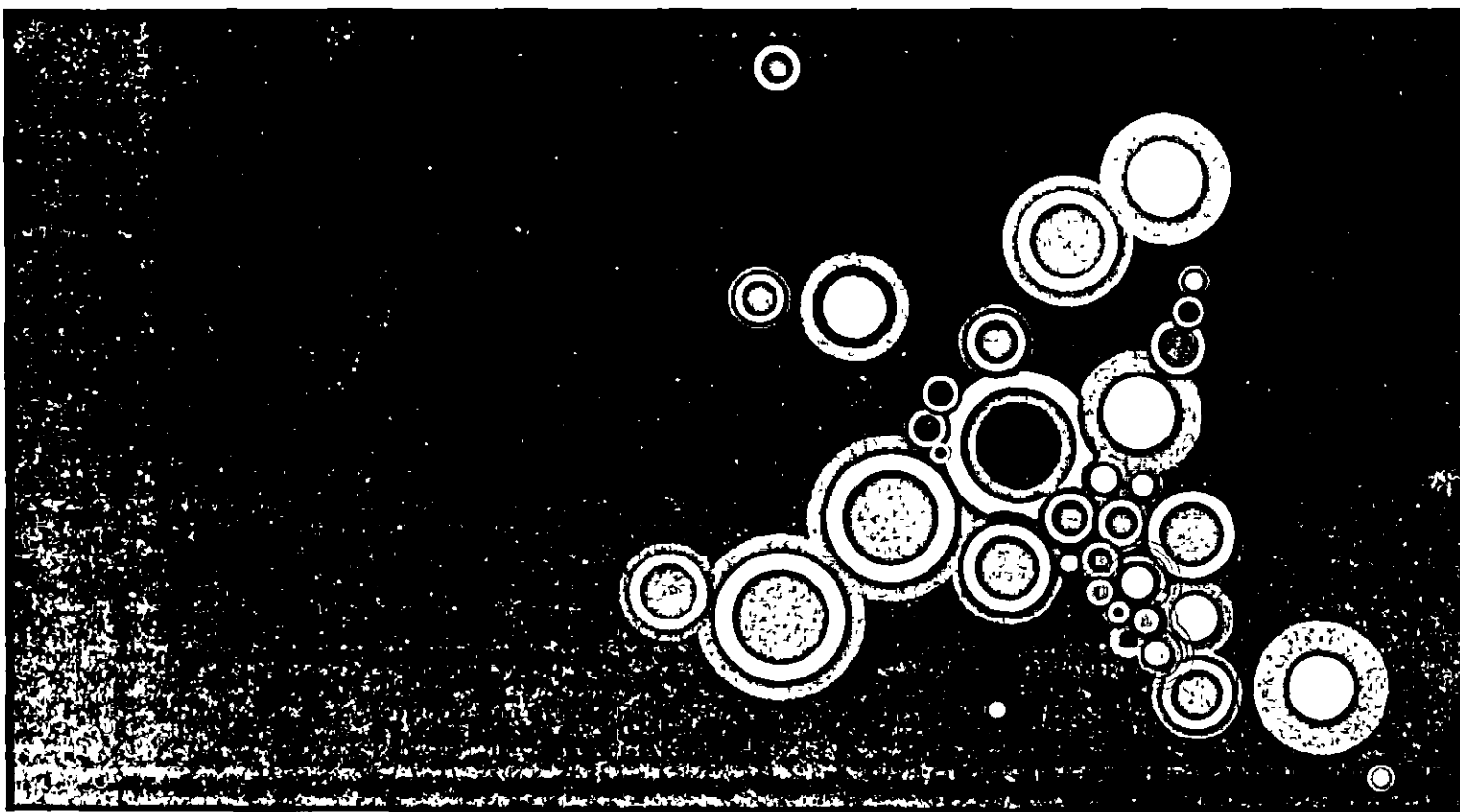
Komisija će prikupiti podatke o učinku (postupak, rezultati i indikatori) iz svih izvora koji će biti objedinjeni i analizirani u smislu praćenja napretka u odnosu na ciljeve i prekretnice definisane za svaku aktivnost u ovom programu, kao i Državni strateški dokument.

Državni koordinatori za IPA II (NIPAC) će prikupiti podatke o izvršenju aktivnosti i Programa (postupak, rezultati i indikatori) i koordinirati upravljanje i definisanje pokazatelja koji se prikupljaju iz državnih izvora.

Cjelokupni napredak bit će praćen na sljedeće načine: a) sistem nadzora orijentiran na rezultate (ROM); b) spostveno praćenje korisnika IPA II; c) samonadzor koji vrše Izaslanstva EU-a; d) zajednički nadzor Generalne direkcije za proširenje i korisnika programa IPA II pomoću kojeg će IPA II Odbor za nadzor redovno pratiti usklađenost, koherentnost, učinkovitost i koordiniranje prilikom provedbe finansijske pomoći, uz podršku Zajedničkog odbora za nadzor, koji će osigurati postupak praćenja na programskom nivou.

DODATAK I A
INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ
2014.–2020.

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE
SARADNJE 2014.–2020.

SRBIJA – BOSNA I HERCEGOVINA

USVOJEN 10.12.2014. GODINE

SADRŽAJ

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	
2014–2020.	1
DIO 1: SAŽETAK PROGRAMA.....	5
1. 1 Sažetak Programa	5
1. 2 PRIPREMA PROGRAMA I UČESTVOVANJE PARTNERA.....	7
DIO 2: PROGRAMSKO PODRUČJE	8
2. 1 ANALIZA STANJA.....	8
2. 2 OSNOVNI ZAKLJUČCI.....	13
DIO 3: PROGRAMSKA STRATEGIJA	15
3. 1 LOGIČKA PODLOGA – POJAŠNJENJE ODABRANE STRATEGIJE DJELOVANJA	15
3. 2 OPIS PROGRAMSKIH PRIORITETA.....	16
3. 3 HORIZONTALNA I POPREČNA PITANJA.....	23
DIO 4: FINANSIJSKI PLAN	23
DIO 5: PROVEDBENE ODREDBE.....	24
SPISAK DODATAKA.....	26
DODATAK 1: Opis i analize programskog područja.....	26
Stanje i SWOT analiza	26

Glosar skraćenica:

BiH	Bosna i Hercegovina
UT	Ugovorno tijelo
PGS	Prekogranična saradnja
PIIPGS	Regionalni projekat EU-a za tehničku pomoć u projektu Izgradnja kapaciteta za prekograničnu saradnju (CBIB+)
PDP	Poziv za dostavljanje ponuda
OCD	Organizacija civilnog društva
EK	Europska komisija
EU	Europska unija
IEU	Izaslanstvo Europske unije
BDP	Bruto domaći proizvod
IPA	Instrument za prepristupnu pomoć
ZNO	Zajednički nadzorni odbor
ZRG	Zajednička radna grupa
ZTS	Zajednički tehnički sekretarijat
KM	Konvertibilna marka
NVO	Nevladina organizacija
OS	Operativna struktura
RS	Republika Srbija
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
MSP	Mala i srednja poduzeća
SC	Specifični cilj
SSPP	Prednosti, slabosti, prilike, prijetnje
TPom	Tehnička pomoć
TP	Tematski prioritet

Naziv programa	Program prekogranične saradnje između Srbije i Bosne i Hercegovine
Programsko područje	Srbija: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug Bosna i Hercegovina: Sarajevski region i sjeveroistočni region
Opći cilj programa	Unaprjeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa
Tematski prioriteti programa:	TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu TP 4: Tehnička pomoć
Specifični ciljevi programa	TP 1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije - SC 1: Unaprjeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje - SC 2: Poticanje socijalne i ekonomske inkluzije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje - SC 1: Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promicanje bioraznolikosti - SC 2: Unaprjeđenje sistema upravljanja u hitnim situacijama TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu - SC 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja - SC 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja TP 4: Tehnička pomoć - SC 1: Osiguravanje učinkovite, efikasne, transparentne i pravovremene provedbe programa i podizanje svijesti
Finansijska alokacija 2014–2020.	14. 000. 000, 00 EUR
Način provedbe	Indirektno upravljanje (zavisi od povjeravanja zadataka provedbe budžeta)
Ugovorno tijelo	Vlada Republike Srbije, Centralna jedinica za finansiranje i ugovaranje (CFCU), Ministarstvo finansija Republike Srbije Adresa: Sremska 3–5, 11 000 Beograd, Tel. +381 11 2021 389
Relevantna tijela u zemljama učesnicama	Srbija: Ured za europske integracije, Vlada Republike Srbije, Sektor za prekogranične i transnacionalne programe; Adresa: Nemanjina 34, 11000 Beograd; Tel.: +381 11 3061 18500; Bosna i Hercegovina: Direkcija za europske integracije; Adresa: Trg BiH 1 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina; Tel.: +387 33 703 154
ZTS	ZTS Ured: Užice (Srbija) / ZTS: Tuzla (Bosna i Hercegovina)

DIO 1: SAŽETAK PROGRAMA

Program prekogranične saradnje između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine (BiH) će biti proveden u okviru Instrumenta pretpriprustne pomoći (IPA II). Program IPA II podupire prekograničnu saradnju u smislu promoviranja dobrosusjedskih odnosa, promoviranja integriranja i socioekonomskog razvoja. Zakonske odredbe za provedbu programa su definirane u sljedećim zakonskim aktima:

- Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. 03. 2014. godine kojom se uspostavlja Instrument pretpriprustne pomoći (IPA II);
- Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. 03. 2014. godine kojom se definiraju zajednička pravila i procedure provedbe instrumenata Unije za finansiranje vanjskih aktivnosti;
- Provedbena uredba Komisije EU br. 477/2014 od 02. 05. 2014. godine o posebnim pravilima za provedbu Uredbe za IPA II.

1.1 Sažetak Programa

Sadašnji program se temelji na detaljnoj analizi izazova i posebnosti programskog područja. Ocjena situacije je predstavljena u dva dodatka: Dokument o analizi situacije i SWOT analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji (Dodatak 1. ovom dokumentu). Analiza situacije predstavlja pregled socioekonomskog statusa programskog područja, s naglaskom na sljedeće elemente: politička situacija, stanovništvo i demografija, geografske karakteristike, infrastruktura, ekonomska i socijalna situacija. Na analizu situacije u određenoj mjeri je utjecala i neujednačena dostupnost statističkih podataka, odnosno, nisu bili dostupni podaci o popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini iz 2013. godine.

Analiza prednosti, slabosti, prilika, i prijetnji programskog područja utvrdila je glavne prednosti, slabosti, prilike i prijetnje. Analiza je provedena zasebno za svaki programski prioritet, uz korištenje pristupa u tri koraka. Prvi korak je istraživanje o općinama i drugim zainteresiranim stranama (komunalna poduzeća, komore, agencije, ministarstva, nevladine organizacije, škole i socijalne ustanove) iz programskog područja. Približno 30% kvalificiranih općina i dobar dio drugih zainteresiranih strana se odazvao. Drugi korak je bio niz intervjua s ciljem dodatnog pojašnjavanja situacije koji su održani s predstavnicima ključnih općina, regionalnih razvojnih agencija, nevladinih organizacija i ministarstava. Treći korak je bila analiza strateških dokumenata i statističkih podataka. Glavni zaključci za tri odabrana tematska prioriteta (potpuna SWOT analiza svih 8 tematskih prioriteta kako je definirala EU nalazi se u Dodatku 1.) su:

Prednosti:

- U sektoru zapošljavanja uočljiva je dostupnost specifičnih profesionalnih profila koji se temelje na tradicionalnim zanatima i restrukturiranju sistema tradicionalne industrije. Sektor je obuhvaćen velikim brojem strateških dokumenata i bilateralnih sporazuma između obje zemlje.
- Očuvani okoliš i dostupnost prirodnih resursa, uključujući alternativne izvore energije, smatra se jednom od značajnijih prednosti programskog područja. U prošlosti je pokrenut određeni broj zasebnih i zajedničkih inicijativa u sektoru zaštite okoliša/energetskom sektoru.

- Turizam se smatra jednim od prioriteta u programskom području. Dostupne prirodne, kulturne i historijske znamenitosti, mogućnosti za povezivanje s poljoprivrednim i ruralnim razvojem i zajedničke inicijative iz prošlosti smatraju se glavnim prednostima.

Slabosti:

- U programskom području postoji visok nivo nezaposlenosti, naročito među mladima. Zabilježene su emigracije iz ruralnih područja, kao i slaba integriranost ranjivih skupina.
- Slabo razvijena okolišna struktura smatra se glavnim slabostima u okolišnom sektoru. Druge slabosti uključuju nizak nivo svijesti o pitanjima okoliša i nedovoljnu pripremljenost i koordiniranost sistema upravljanja u hitnim situacijama.
- Glavne slabosti u sektoru turizma uključuju: nizak kvalitet turističkih usluga, ograničen pristup turističkim znamenitostima, ograničeno umrežavanje i nezadovoljavajuća dostupnost prateće infrastrukture.

Prilike:

- Prilike u sektoru za zapošljavanje uključuju bolju primjenu komparativnih aktivnih mjera zapošljavanja EU-a i unaprjeđenje planova za strukovno obrazovanje (za profile za kojima je potražnja na tržištu rada velika).
- Glavna prilika u sektoru okoliša/energetskom sektoru je unaprijeđena upotreba alternativnih izvora energije.
- Programsko područje dozvoljava mogućnosti za razvoj niša. Povećanja saradnje i blizina ključnih tržišta predstavljaju druge mogućnosti.

Prijetnje:

- Prijetnje u sektoru zapošljavanja uključuju administrativne prepreke mobilnosti radne snage i stalni neuspjesi tržišta rada da odgovori na potrebe privatnog sektora.
- Kada je u pitanju sektor okoliša, glavne prijetnje uključuju: slabo ili nekontrolirano upravljanje prirodnim resursima i ograničeno finansiranje programa zaštite okoliša i alternativnih izvora energije.
- Prijetnje u sektoru turizma su u velikoj mjeri povezane s okolišnim sektorom. Nezadovoljavajuće upravljanje prirodnim resursima može imati razoran utjecaj na razvoj turizma.

Odabir tri tematska prioriteta koji će se primjenjivati u sklopu programa 2014–2020. uglavnom se temelji na analizi stanja i SWOT analizi. Utvrđeno je sljedeće:

TP 1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.

Ovaj TP je odabran kao odgovor na veliku nezaposlenost i loše izgleda za mladu populaciju. TP bi trebao doprinijeti boljoj ekonomskoj i socijalnoj integraciji ugroženih i marginaliziranih skupina. Izazovi su slični s obje strane granice, a cjelokupni tematski prioritet pruža solidne mogućnosti za realne zajedničke prekogranične inicijative (npr. zajedničke obuke, zajednički napor vezani za socijalnu inkluziju).

TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.

Očuvani okoliš predstavlja jednu od ključnih komparativnih prednosti programskog područja. Ovaj TP je usko vezan za druge prioritete, na primjer turizam. U slučaju da ovi izazovi ostanu neriješeni, to bi moglo dovesti do značajnih kratkoročnih (prirodne katastrofe) i dugoročnih (uništen okoliš) negativnih posljedica. Tematski prioritet vezuje obje strane granice, posebno širom sliva rijeke Drine. Snažan prekogranični utjecaj može se očekivati u sprječavanju rizika i inicijativama za zaštitu okoliša.

TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu.

Turizam se smatra sektorom visokog prioriteta, na temelju mnogobrojnih znamenitosti u tom području. S obzirom na sličnosti i sinergiju teritorije s obje strane granice, u sektoru postoje velike mogućnosti za prekograničnu saradnju. Tipologija projekata (zajedničke aktivnosti, zajednička turistička područja) ukazuju na solidne mogućnosti za istinsku prekograničnu saradnju.

1.2 PRIPREMA PROGRAMA I UČESTVOVANJE PARTNERA

Program je pripremljen u uskoj saradnji sa zainteresiranim stranama na lokalnom, regionalnom, državnom nivou u obje zemlje učesnice. U slučaju Bosne i Hercegovine, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt su ravnopravno učestvovali u razgovorima.

Cilj procesa javnih konsultacija bio je da se postigne koherentnost programa sa stvarnim potrebama i očekivanjima na lokalnom nivou. Jedan od ključnih zadataka procesa pripreme programa bio je osiguravanje da su ove potrebe u skladu s proceduralnim aspektima i finansijskim mogućnostima programa.

Faze u procesu pripreme programa s najznačajnijim doprinosom zainteresiranih strana su uključivale:

Početno ispitivanje na nivou programskog područja i na državnom nivou. Detaljno ispitivanje provedeno je na programskom području kako bi se utvrdili izazovi i očekivanja. Ispitivanje je bilo usmjereno na javne institucije, općine, relevantna ministarstva na državnom i entitetskim nivoima, na organizacije civilnog društva, institucije socijalnog sektora, komore, agencije, turističke organizacije, obrazovne i istraživačke institucije i javna komunalna poduzeća. Ukupan odaziv bio je oko 25 %. Detaljna analiza prikazana je u Dodatku 2.

Intervjui na nivou programskog područja i na državnom nivou. Dodatni intervjui s ciljem pojašnjavanja stanja provedeni su na lokalnom nivou s relevantnim državnim/entitetskim ministarstvima. Intervjui su obavljeni s općinama, regionalnim razvojnim agencijama, komorama, ministarstvima i organizacijama civilnog društva. Detaljna analiza prikazana je u Dodatku 2.

Javne konsultacije smatrane su ključnima tokom pripreme programa. Održana su dva javna sastanka. Prvi sastanak je održan u Banji Koviljači 07. 11. 2014. godine, sa 75 registriranih učesnika, a drugi u Bijeljini 27. 11. 2014. godine, sa 69 registriranih učesnika. Učesnici na oba sastanka bile su lokalne i regionalne zainteresirane strane iz obje zemlje: predstavnici općina, organizacija civilnog društva, trgovačkih komora, socijalnih i zdravstvenih organizacija, obrazovnih i istraživačkih institucija, javnih komunalnih poduzeća i turističkih organizacija. Na prvom sastanku cilj rasprave bio je da se predstavi SWOT analiza i da se prezentira i raspravlja o programskoj strategiji. Na sljedećem sastanku cilj je bio da se prezentira nacrt programskog dokumenta.

Proces je koordinirala Zajednička radna skupina, koordinaciono tijelo koje se sastoji od predstavnika obiju zemalja. Sastanci ZRS-a održani su na kraju svake faze projekta, kako bi se potvrdili rezultati prethodne faze i s ciljem usaglašavanja daljnjih intervencija.

Sastanci ZRS-a održani su u obje partnerske zemlje sljedećim redoslijedom:

Vrijeme i mjesto	Aktivnosti i djelokrug
Prvi sastanak ZRS-a (02. 10. 2013. godine u	- Organiziranje i uvod u metodologiju programa

Beogradu)	
Drugi sastanak ZRS-a (22. 10. 2013. godine u Sarajevu)	- Prezentiranje SWOT analize i rasprava o dijelu koji se odnosi na TP
Treći sastanak ZRS-a (06. 11. 2013. godine u Tuzli)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira i odabranih TP-ova (na temelju provedene analize)
Četvrti sastanak ZRS-a (27. 11. 2013. godine u Bijeljini)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira (tematski prioriteti, posebni ciljevi, rezultati i pokazatelji nacrt)
Peti sastanak ZRS-a (27. 11. 2014. godine u Beogradu)	- Prezentacija i rasprava o komentarima EK-a na nacrt programskog dokumenta
Šesti sastanak ZRS-a (21–26. 05. 2014. godine)	- Rasprava i odluka o nacrtu konačnog programskog dokumenta
30. 5. 2014. godine	- Dostavljanje konačnog nacrtu programskog dokumenta Europskoj komisiji.

DIO 2: PROGRAMSKO PODRUČJE

2.1 ANALIZA STANJA

Analiza stanja predstavlja procjenu programskog područja, a cilj je utvrđivanje ključnih izazova i prioriteta područja (cijeli dokument je dostupan u Dodatku 1). Dokument je bio jedan od glavnih elemenata koji je doveo do utvrđivanja programske strategije. Analiza je temeljena na analizi sekundarnih resursa (uglavnom statističke informacije i postojeće strategije) i potvrdi dodatnih primarnih resursa. Na proces je utjecala promjenjiva dostupnost statističkih podataka.

Opis programskog područja

Kvalificirana teritorija u Republici Srbiji obuhvaća 15. 370 km², s 1. 064. 198¹ stanovnika, a kvalificirana teritorija u Bosni i Hercegovini obuhvaća 16. 742. 34 km² s 1. 706. 214² stanovnika, odnosno ukupno 2. 770. 412 stanovnika u kvalificiranom području. Ukupan broj općina u programskom području je 31 sa srbijanske strane, a 67 u Bosni i Hercegovini.

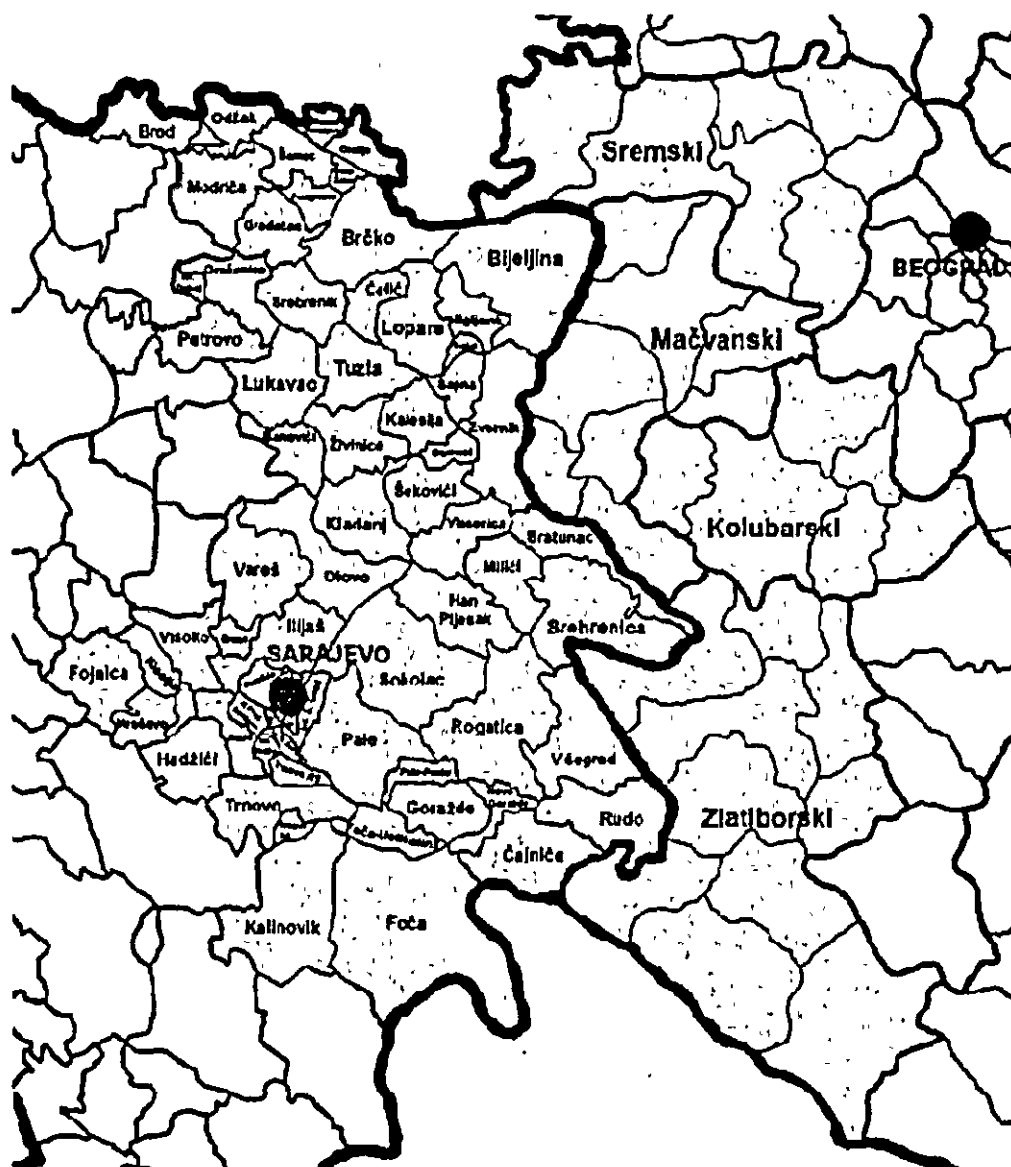
Ukupna površina kvalificiranog područja je 32. 112. 34 km², s ukupno 2. 770. 412 stanovnika. Ukupna dužina granice između dvije zemlje je 370. 9 km, od čega je 109. 9 km kopnena granica, a 261 km plava granica (rijeke Drina i Sava). Duž cijele granice postoji četrnaest graničnih prijelaza.

Shema 1: Mapa programskog područja

¹ Na temelju popisa stanovništva iz 2011. (Općine u Srbiji 2012.)

² Izvor: preliminarni rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine (http://www.bhas.ba/obavjestenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

Politička situacija

Obje zemlje su snažno posvećene integraciji u EU: Srbiji je 01. 03. 2012. godine dodijeljen status kandidata za članstvo u EU-u. Nakon aktivnih i konstruktivnih koraka poduzetih s ciljem vidljivog i održivog unaprjeđenja odnosa s Kosovom, Europsko vijeće je 28. 03. 2013. godine odlučilo otvoriti pristupne pregovore sa Srbijom. Dana 16. 06. 2008. godine, Bosna i Hercegovina i Europska komisija su potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Potpisivanjem sporazuma, EU je prepoznala napore koje je Bosna i Hercegovina uložila na svom putu ka EU-ovim integracijama. SSP s Bosnom i Hercegovinom ratificirale su sve zemlje članice EU-a, ali SSP još uvijek nije stupio na snagu. Obje zemlje su već uložile značajne napore u usvajanje propisa koji su kompatibilni s pravnom stečevinom EU-a. Veliki korak u unaprjeđenju odnosa između Srbije i Bosne i Hercegovine, s jedne strane i EU-a, s druge strane, je vizna liberalizacija. Ova liberalizacija za putovanja u Schengen zonu

je na snazi od decembra 2009. godine za građane Srbije, a od decembra 2010. godine za građane Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju bilateralna saradnja, obje zemlje pojačano unaprjeđuju političke i socioekonomske odnose. Do sada su Srbija i Bosna i Hercegovina potpisale i provele oko 50 bilateralnih sporazuma, protokola i memoranduma.

Geografski opis i klima

Smješteno u jugoistočnom dijelu Europe, programsko područje između Srbije i Bosne i Hercegovine sastoji se od tri veoma raznolika geografska dijela. Sjeverni dio je plodna ravnica; središnji dio je brdovit, a južni planinski. Na srbijanskoj strani kvalificiranog područja prema sjeveru nalazi se plodna poljoprivredna zemlja – Srem. Jedan dio Srema pripada jednoj od razvijenih poslovnih područja u Srbiji. U proteklih nekoliko godina se ovaj region širio i privlačio brojne ulagače u poslovne zone u Indiji i Staroj Pazovi, a Pećinci su najprosperitetnije mjesto, ne samo u Vojvodini, nego i u cijeloj Srbiji. Dalje prema jugu teren prerasta u visoravni u regionu planina Divčibare, Golija, Zlata i Tara, koja predstavljaju područja mogućeg ekonomskog razvoja zbog postojanja prirodnih resursa, kao i priliku za razvoj turizma.

U Bosni i Hercegovini, u nizinama na sjeveru (300 metara ispod nivoa mora) nalaze se slivovi rijeka Save i Drine, s dolinama rijeka Tolise, Tinje, Brke, Gnjice i Janje koje nude najpovoljnije moguće uslove za poljoprivrednu proizvodnju. Središnji, brdoviti dio Bosne i Hercegovine bogat je raznim mineralima i hidro-električnim potencijalom kao važnim resursima za industrijsku proizvodnju.

Rijeka Drina, s nekoliko visokih brana, predstavlja 185, 3 km dugu granicu između Srbije i Bosne i Hercegovine. Spaja se s rijekom Savom na sjeveru. Obje rijeke su bogate prirodnim resursima, s raznolikim vodenim okolišem i drugom faunom.

Klima u kvalificiranom programskom području je kontinentalna, a karakteriziraju je vruća, suha ljeta i jeseni i hladne zime s obilnim snježnim padavinama zbog visokih planina. U posljednje vrijeme, klima se mijenja na način sličan kao u drugim zemljama, s očitim globalnim zatopljenjem i brzim promjenama vremena.

Stanovništvo, demografija i etničke manjine

Na obje strane granice registrirano je smanjenje broja stanovnika. Na srbijanskoj strani, broj stanovnika u programskom području smanjen je za skoro 9, 07 % između 2002. i 2010. godine, sa 1. 171. 126 na 1. 064. 198 u apsolutnim brojkama. Bosna i Hercegovina je u oktobru 2013. godine provela prvi popis stanovništva od 1991. godine. Rezultati navedenog popisa stanovništva će biti uključeni u ovaj program nakon što budu dostupni.

Etnička pripadnost igrala je važnu ulogu u nedavnoj historiji regiona i odrazila se na trenutni profil kvalificiranog područja. U Srbiji, većinu stanovništva regiona čine Srbi. Na temelju popisa stanovništva iz 2011. godine, oni čine do 89, 39% ukupnog broja stanovnika, što je značajno iznad državnog prosjeka od 82, 9 %. Međutim, u nekim općinama taj je procenat značajno ispod prosjeka: Priboj (74, 1 %), Prijepolje (56, 8 %), Sjenica (23, 5 %). Područje Zlatibora je, stoga, jedno od najraznolikijih područja zapadnog regiona u etničkom smislu. U četiri kvalificirana okruga u Srbiji, živi 6, 89 % svih etničkih manjina u Srbiji. Najveća etnička skupina su Bošnjaci, njih 36. 607, i muslimani, njih 8. 921. U Bosni i Hercegovini, ne postoje trenutni statistički podaci koji odražavaju etničku pripadnost stanovništva karakterističnu za kvalificirano područje.

Program prekogranične saradnje 2014–2020. predstavlja mogućnost za istraživanje etničkih i demografskih raznolikosti programskog područja. Demografska slika može predstavljati osnovu za veliki broj kvalitetnih zajedničkih inicijativa koje će dalje povećati toleranciju i integraciju.

Infrastruktura i okoliš

Cestovna mreža u obje zemlje na kvalificiranoj teritoriji je razvijenija na sjeveru, što znači da su zajednice na jugu dijelom izolirane zbog neadekvatne cestovne mreže. Kada je u pitanju kvalificirano područje u Republici Srbiji, ukupna dužina cestovne mreže je ³ 10. 303 km, ali je samo 6. 089 km cesta asfaltirano (59 %). U Bosni i Hercegovini je 56 % cesta lokalne ceste, dok regionalne ceste čine samo 27 %, a autoceste manje (17 %) od ukupne cestovne mreže.

Željeznička mreža u programskom području je značajno nerazvijena. Nedostatak investicija i ograničeno održavanje dovode do ograničene efikasnosti i povećavaju vrijeme putovanja. Putovanje između Prijepolja i Beograda, na primjer, traje 6 sati.

U kvalificiranom području postoji 15 **graničnih prijelaza** (3 željeznička, 1 pješački i 11 za motorna vozila) između dviju zemalja. Broj graničnih prijelaza je dovoljan, ali kvalitet infrastrukture i kapacitet trebaju biti unaprijeđeni i modernizirani.

U bosanskohercegovačkom dijelu kvalificiranog područja, postoje dva potpuno funkcionalna i dobro opremljena međunarodna **aerodroma**: u Tuzli, u Dubravama-Živinicama, 8 km jugoistočno od Tuzle, koji je otvoren za saobraćaj 1998. godine, i u Sarajevu, potpuno obnovljen 2005. godine. Na dijelu teritorije u Srbiji, postoji bivši vojni aerodrom Ponikve, koji se nalazi 12 km od Užica i koji se sada koristi u civilne svrhe. Aerodrom je službeno otvoren za upotrebu u oktobru 2013. godine.

Programsko područje se suočava s izazovima u razvoju **okolišne infrastrukture**. Vodosnabdijevanje nije dovoljno razvijeno unatoč izvorima vode kojih ima u izobilju. Gubici u mrežama vodosnabdijevanja na srbijanskoj strani su između 22 i 46 %. Samo mali dio kućanstava je priključen na postrojenja za preradu otpadnih voda. Na primjer, procenat prerađenih otpadnih voda u Bosni i Hercegovini (mjereno kao procenat ukupne količine otpadnih voda) je 4, 12 % u Federaciji Bosne i Hercegovine (podaci za cijelu Federaciju Bosne i Hercegovine) i 3, 66 % za Republiku Srpsku. Procjena upravljanja krutim otpadom ukazuje na značajna unaprijeđenja tokom posljednjih nekoliko godina. Na srbijanskoj strani, operativna su sva izgrađena regionalna odlagališta (uglavnom zahvaljujući sredstvima EU-a). Jedan od regionalnih centara za upravljanje krutim otpadom na programskoj teritoriji je Duboko koji koriste Užice, Bajina Bašta, Požega, Arilje, Čajetina, Kosjerić, Lučani, Ivanjica i Čačak. S bosanskohercegovačke strane, prethodnih godina izvršena su značajna ulaganja finansirana sredstvima Svjetske banke. Izgrađeno je regionalno odlagalište u Bijeljini koje koristi pet općina: Bijeljina, Ugljevik, Lopare, Teočak i Čelić. Trenutno su ugroženi radovi na regionalnoj deponiji u Zvorniku koju će koristiti 9 općina.

Nezavisno od toga, potrebno je poduzeti daljnje aktivnosti kada su u pitanju razdvajanje i reciklaža krutog otpada. Statistički podaci o upravljanju krutim otpadom u Bosni i Hercegovini pokazuju da se u Republici Srpskoj reciklira samo 0, 43 % ukupno proizvedenog krutog otpada.

Programsko područje se nalazi između tri rijeke: Bosne na zapadu, Save na sjeveru i Drine, koja čitavo područje dijeli na dva dijela. Planinski i slabo naseljeni južni dio karakterizira velika biološka raznolikost flore i faune. Zlatibor, Fruška Gora, Golija, Tara, Zlatar, Jahorina, Bjelašnica i Igman su planine s gustim šumama, nezagađene i na kojima se nalaze mnogi prirodni resursi. Na programskom području nalazi se i najveći srbijanski nacionalni park Tara i rezervat biosfere, planina Golija, koja se nalazi na UNESCO-ovoj listi kulturne i prirodne baštine. Dio najstarijeg nacionalnog parka u Bosni i Hercegovini, Sutjeska, nalazi se na programskom području.

U maju 2014. godine, Srbija i Bosna i Hercegovina su pogođene ozbiljnim poplavama koje su uzrokovale ljudske žrtve i značajne materijalne štete. Ukupna materijalna šteta u Srbiji mogla bi biti veća od 1 milijarde eura. U obje zemlje se očekuje pomoć donatora i pomoć iz fondova solidarnosti EU-a. Među područjima koja su ozbiljno pogođena poplavama nalaze se i teritorije i općine koje se nalaze u programskom području. Na srbijanskoj strani programskog područja značajna šteta je

³ Informacije iz "Općine i regiona u 2012."

zabilježena u općinama Krupanj, Mali Zvornik, Bajina Bašta, Šabac i Sremska Mitrovica. S bosanskohercegovačke strane, programska teritorija Općine Bijeljina, Brčko, Tuzla, Šekovići, Šamac, Bratunac, Olovo i Doboj Istok pretrpjele su velike štete. U programskom području potrebno je poduzeti dodatne napore s ciljem uspješnijeg reagiranja u hitnim situacijama, kao i razvoja infrastrukture za zaštitu od poplava.

Ekonomija

Ekonomija na čitavom programskom području ne daje zadovoljavajuće rezultate zbog marginaliziranja regiona i kriznih situacija iz 1990-ih. Nizak nivo ulaganja, industrijski giganti koji su propali tokom godina, neuspješan proces ili privatizacija koja je dovela do gubitka velikog broja radnih mjesta rezultirali su ograničenim ekonomskim rastom. Svjetska ekonomska kriza 2008/2009. godine pogoršala je već tešku ekonomsku situaciju u regionu. Došlo je do oporavka i ponovna izgradnja ekonomije je u toku.

Prema metodologiji ILO-a, stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini bila je 27, 2 % u 2010. godini, 27, 6 % u 2011. godini, 28 % u 2012. godini i 27, 5 % u 2013. godini (prosječna stopa nezaposlenosti u 2013. godini je: u Federaciji Bosne i Hercegovine 27, 6 %, u Brčko Distriktu 35,5 % i u Republici Srpskoj 27, 0 %). Stopa nezaposlenosti u programskom području u Srbiji je bila 36, 28 % u Mačvi, 22, 52 % u Kolubari, 33, 48 % na Zlatiboru i 30, 96 % u Sremu. Prosječna stopa nezaposlenosti u kvalificiranim područjima u Srbiji je 30, 81 % (državna metodologija, Statistički ured Srbije, podaci iz 2011. godine).

U obje zemlje učesnice zabilježeno je malo povećanje BDP-a. Povećanje BDP-a u 2010. godini u Srbiji iznosilo je 1 %, a u Bosni i Hercegovini 0, 7 %. Povećanje BDP-a u 2011. godini u Srbiji iznosilo je 1, 6 %, a u Bosni i Hercegovini 1, 3 %. BDP po glavi stanovnika u 2011. godini bio je oko 3. 417 EUR u Bosni i Hercegovini, i 4. 415 EUR u Srbiji.

Povoljni uslovi za poljoprivrednu proizvodnju su jedna od prednosti kvalificiranog područja. Procjenjuje se da je između 20 i 25 % radno sposobnog stanovništva zaposleno u ovom sektoru. Osim u planinskim područjima na jugu, tlo i klima su idealni za raznovrsnu poljoprivrednu proizvodnju i uzgoj stoke, uključujući i proizvodnju organske hrane.

Industrijski sektor bio je glavni segment bosanskohercegovačke ekonomije u kvalificiranom području i predstavljao je skoro 50% zaposlenosti i ulaganja u razdoblju do 1990. godine. Sada je potrebno ponovno dostići nivo na kojem je prekogranično kretanje robe bilo do tog razdoblja. Glave aktivnosti u tom području su: industrija, proizvodnja struje i rudarstvo, koncentrirano uglavnom oko Tuzle te industrije temeljene na poljoprivredi u Posavini i Semberiji (u općinama Bijeljina i Brčko) i Zvorniku, u središnjem dijelu. U južnom dijelu nema aktivnosti u sektoru industrije. Slično tome, u Srbiji, industrijsku osnovu u kvalificiranom području karakteriziraju nedovoljno iskorišteni kapaciteti i zastarjela postrojenja. Postoje sljedeće ključne industrijske aktivnosti: prerada hrane, prerada drveta i proizvodnja namještaja, industrija lakih metala, tekstilna industrija i kemijska industrija.

Razvoj malih i srednjih poduzeća je glavni stup politika obiju Vlada kao sredstvo postizanja dinamičnih nivoa ekonomske ekspanzije potrebne u kvalificiranom području kako bi se postigao ekonomski paritet s europskim susjedima. Međutim, poduzetnička kultura nije razvijena u čitavom kvalificiranom području. Usto većina MSP-ova su mikropoduzeća, porodični koncerni, uglavnom prodavaonice i mali servisi. Oni ne doprinose značajno ukupnoj ekonomiji i pružaju veoma ograničene mogućnosti za zapošljavanje. U programskom području u Bosni i Hercegovini broj pravnih (poslovnih) subjekata je 34. 490.⁴ Broj pravnih poslovnih subjekata u srbijanskom dijelu programskog područja je 18. 817.

⁴ U Federaciji Bosne i Hercegovine (u svim kvalificiranim općinama), broj pravnih (poslovnih) subjekata je 25. 737 (prema statističkim podacima od 31. 12. 2012. godine), a u Republici Srpskoj, u programskom području posluje 8 573 pravnih (poslovnih) subjekata.

U programskom području postoji veliki potencijal za razvoj turizma. U Bosni i Hercegovini, u kvalificiranim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine ostvarena su 566. 153 noćenja (u čitavim kantonima). Indikativni broj (nepotpuni podaci) turista koji posjećuju programsko područje u Republici Srpskoj u 2011. godini bio je 81. 254, a broj noćenja 188. 342, dok turisti u tom području u prosjeku borave 2, 32 dana. U srbijanskom dijelu programskog područja broj turističkih posjeta u 2011. godini bio je 562. 660, broj noćenja 2. 326. 939, a turisti u tom području u prosjeku borave 4, 13 dana.

Sličnosti u socioekonomskoj situaciji i izazovi s obje strane granice predstavljaju dobru osnovu za pokretanje zajedničkih projektnih inicijativa koje će pokazati pravi prekogranični utjecaj. Područja u kojima je moguće definirati zajedničke inicijative su najprije zajednički razvoj tržišta rada, istraživanje turizma i prirodni resursi, te daljnje aktivnosti s ciljem socijalne integracije ranjivih skupina.

Obrazovanje i kultura

Obrazovne ustanove na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou postoje u programskom području u obje zemlje. Tri priznata univerziteta u Tuzli, Sarajevu i Istočnom Sarajevu nalaze se u tom području. Institucije za strukovno obrazovanje prisutne su u većim gradovima. U Srbiji ne postoji dovoljno specijaliziranih srednjih škola koje zadovoljavaju trenutne standarde, s iznimkom specijalizirane srednje škole i turističkog koledža u Užicama.

U programskom području u Srbiji postoje 684 osnovne i 74 srednje škole. U programskom području u Bosni i Hercegovini postoje 528 osnovne i 162 srednje škole.

Univerzitet u Istočnom Sarajevu povezuje 14 fakulteta, 2 akademije umjetnosti i 1 fakultet vjerskih nauka (ukupno 84 programa). Univerzitet u Sarajevu ima 23 fakulteta i 3 umjetničke akademije, te 5 naučnih/istraživačkih instituta. Univerzitet u Tuzli ima 12 fakulteta i 1 umjetničku akademiju. U srbijanskom dijelu kvalificiranog područja postoji 6 privatnih srednjih škola, 3 privatna fakulteta i 1 javni istraživački institut.

Kulturno naslijeđe obje zemlje učesnice može biti kvalificirano kao heterogeno u najboljem smislu te riječi, uključujući kulturna dobra stvorena tokom čitave historije, od prethistorijskog razdoblja, antike, srednjeg vijeka, Otomanskog carstva do modernih vremena. Ovo je rezultat interakcije četiri glavne kulture (mediteranske, srednje europske, bizantske i orijentalne-islamske). U okviru ovog programa prekogranične saradnje, ovo kulturno bogatstvo može postati sredstvo za razvoj svijesti o kulturi, promoviranje novih inicijativa u institucionalnoj i sferi kulture, za uspostavljanje partnerskih odnosa s drugim sektorima i međunarodnih partnerstava, te potaknuti razvoj vrijednosti, očuvanje i revitalizaciju kulturnog naslijeđa.

2. 2 OSNOVNI ZAKLJUČCI

Nakon analize stanja, definirano je nekoliko relevantnih ključnih poruka.

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina. Na čitavom području obuhvaćenom programom bilježe se iznadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabi ekonomski izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socioekonomska situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina čije su integriranje i inkluzija još uvijek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna infrastruktura. Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i nizak nivo ulaganja s jedne strane direktno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma. Kada se uzme u obzir ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim granama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Analiza stanja, ispitivanja i intervjui provedeni u programskom području doveli su do pripremanja SWOT analize za sve tematske prioritete. Konsolidirani SWOT za odabrane tematske prioritete nalazi se u nastavku teksta, dok je čitav dokument dostupan u Dodatku 1.

Prednosti	Slabosti
Kvalificirana radna snaga, mali broj profesionalnih profila temeljenih na tradicijama velikih industrijskih sistema	Visok nivo nezaposlenosti, naročito među mladima i u skupinama ljudi s posebnim potrebama
Multikulturalno društvo koje osigurava osnovu za dijalog i saradnju	Stalne migracije iz ruralnih u urbana područja i iz programskog područja
Dobro očuvana bioraznolikost područja, slične specifičnosti na obje strane granice	Ograničena integracija i učestvovanje u društvu ugroženih i marginaliziranih skupina
Primjeri postojanja dobre prakse u rješavanju okolišnih pitanja na regionalnom nivou, na primjer regionalna odlagališta	Nizak nivo postojeće okolišne infrastrukture – prerada krutog otpada, postrojenja za otpadne vode, itd.
Očuvana priroda i dostupnost prirodnih znamenitosti, uključujući zaštićena područja	Nizak nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti
Dostupnost historijskih, etno i kulturnih znamenitosti, na primjer, Stari most na Drini, željeznička pruga na Mokroj Gori	Nizak nivo razvijenosti sistema za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnosti u hitnim situacijama
Snažna tradicionalna središta visokog obrazovanja u BiH su dio programskog područja	Nezadovoljavajući nivo pružanja usluga u sektoru turizma
	Ograničen pristup i nepostojanje infrastrukture u slučaju brojnih kulturnih, prirodnih i historijskih turističkih znamenitosti
	Mali udio BDP-a alociran za istraživanje i razvoj, kao i za inovacije
	Ograničena saradnja između poduzeća u privatnom i istraživačkom sektoru
Prilike	Prijetnje
Unaprjeđivanje intervencija u sektoru (na primjer, aktivne mjere zapošljavanja) u skladu sa standardima i praksama EU-a – povećanje učinkovitosti	Mala prekogranična mobilnost radne snage zbog administrativnih prepreka.
Pokretanje inicijativa za obučavanje i prekvalifikaciju na temelju realne potražnje na tržištu rada	Nizak nivo spremnosti radne snage da odgovori na nove uslove na tržištu rada i na nove potrebe
Učinkovita i održiva upotreba prirodnih resursa	Nedovoljna finansijska sredstva iz državnog budžeta za finansiranje okolišne infrastrukture
Razvoj alternativnih izvora energije temeljenih na prednostima područja – hidro-potencijal, dostupnost biomasa poput drvnih ostataka, itd.	Neučinkovito upravljanje prirodnim resursima
Mogućnosti za aktivnosti u turističkim nišama,	Nezadovoljavajući nivo zaštite prirodnog okoliša,

na primjer ekološki i etno-turizam, organska hrana	uključujući nepostojanje okolišne infrastrukture
Relativna blizina važnih tržišta, na primjer Austrije, Mađarske, Italije, Njemačke	Povećana konkurentnost drugih regionalnih destinacija na kojima je turistička ponuda slična

DIO 3: PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1 LOGIČKA PODLOGA – POJAŠNJENJE ODABRANE STRATEGIJE DJELOVANJA

Prilikom odabira tematskih prioriteta i definiranja programske strategije poštovana su sljedeća opća načela:

Relevantnost izazova i očekivani utjecaj. Predloženi strateški okvir je u skladu s izazovima u programskom području i SWOT analizom. Na odabir tematskih prioriteta i definiranje programske strategije utjecale su veličina i relevantnost posebnih izazova (u odnosu na manje relevantne izazove).

Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području. Snažan naglasak stavljen je na interese na lokalnom i regionalnom nivou tokom čitavog procesa pripreme programa. Krajnji korisnici programa učestvovali su u početnom istraživanju i dodatno su konsultirani na javnim konsultacijama.

Strateški prioriteti na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou. Predložena programska strategija je uspoređena sa strateškim dokumentima na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou. Svaki od predloženih tematskih prioriteta je dobro obuhvaćen strategijama koje jasno potvrđuju predložene smjerove djelovanja.

Poštivanje ciljeva definiranih relevantnim makroregionalnim strategijama u kojima učestvuju obje zemlje: Strategija EU-a za Dunavski region i Strategija EU-a za Jadransko-jonski region.

Prikladnost u kontekstu prekogranične saradnje i očekivani prekogranični utjecaj. Prilikom odabira tematskih prioriteta i pripreme programske strategije poštovana je tipologija Programa prekogranične saradnje. Naime, predloženi tematski prioriteti i strategija mogu realistično prikazati prekogranični utjecaj.

Lekcije naučene iz prethodnih programa. S obzirom na to da se trenutno provodi jedan čitav programski ciklus za razdoblje 2007–2013. godine, novi program svakako treba biti korak naprijed. Kako bi se osigurala veća učinkovitost i bolje iskoristila prethodna iskustva, naučene lekcije su analizirane i uvrštene u program.

Pregled i pojašnjenje odabranih tematskih prioriteta nalaze se u sljedećoj tabeli.

Odabrani tematski prioriteti	Pojašnjenje odabira
TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	<ul style="list-style-type: none"> • Visoka nezaposlenost u programskom području • Ograničena saradnja i komunikacija između tržišta rada i privatnog sektora • Nizak nivo ulaganja u zdravstveni i društveni sektor, ograničen pristup kvalitetnim uslugama, naročito kada su u pitanju ugrožene skupine • Negativni migracijski trendovi, posebno kada su u pitanju mladi, iz ruralnih područja u urbana i izvan programskog područja (odljev mozgova)
TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i	<ul style="list-style-type: none"> • Očuvan i čist okoliš predstavlja komparativnu prednost programskog područja • Nizak nivo svijesti i ograničena infrastruktura u sektoru,

upravljanje.	što programsko područje izlaže okolišnim rizicima <ul style="list-style-type: none"> • Velika izloženost programskog područja prirodnim katastrofama (SEE posebno pogođena nedavnim klimatskim promjenama) • Razorne poplave koje su pogodile Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, uključujući i programska područja, u maju 2014. godine
TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	<ul style="list-style-type: none"> • Snažni potencijali za razvoj turizma i velika važnost u prekograničnom kontekstu • Dostupnost kulturnog i prirodnog naslijeđa s potencijalnom snažnom povezanošću s razvojem turizma

3. 2 OPIS PROGRAMSKIH PRIORITETA

Ukupan cilj programa je:

Unaprijeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa

3. 2. 1 Tematski prioriteti

Posebni ciljevi, rezultati, pokazatelji i tipovi aktivnosti su definirani prema tematskim prioritetima na sljedeći način.

TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	
Poseban cilj 1: Unaprijeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje	Poseban cilj 2: Promicanje socijalne i ekonomske inkluzije
Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> • Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području; • Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr. proizvodnja drveta, prerada hrane i metalna industrija); • Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice. 	Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> • Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenom, saradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga; • Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijeđene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva; • Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.
Pokazatelji*:	Pokazatelji*:

<ul style="list-style-type: none"> • Najmanje 15 kompanija je unaprijedilo poslovanje, proizvode i/ili procese u okviru zajedničkih inicijativa (osnova: 0); • Najmanje 10 privatnih i/ili subjekata u javnom sektoru razvija mogućnosti i uslove za praktičnu obuku nezapošlenih (osnova: 0); • Najmanje 100 osoba usvaja nove praktične vještine koje direktno doprinose mogućnosti zapošljavanja (osnova: 0). 	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijeno je 5 novih ili unaprijeđeno 5 postojećih programa socijalne podrške (osnova: 0); • Najmanje 100 osoba rješava konkretne socijalne probleme i izazove uz pomoć socijalnih programa (osnova: 0); • Integracija i zapošljavanje pripadnika ugroženih skupina poboljšano je kroz najmanje 5 novih inicijativa, događaja i/ili zajedničkih aktivnosti; • Najmanje 3 seminara/radionice s ciljem pružanja podrške novim poslovnim prilikama za ugrožene skupine, uključujući društvene poduzetničke inicijative; • Najmanje 50 osoba iz ugroženih skupina poboljšalo je svoj socijalni i ekonomski status na temelju učestvovanja u inicijativama u okviru programa fokusiranim na integraciju i zapošljavanje (osnova: 0).
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajedničke aktivnosti razvoja poslovanja; • Zajednički razvoj novih proizvoda i usluga; • Umrežavanje poslovnih subjekata s vanjskim inovatorima, istraživačima i diplomantima; • Brendiranje roba i usluga; • Certificiranje i unaprjeđenje kvalitetnih sistema; • Razvoj i provedba programa strukovnog obučavanja s ciljem odgovaranja na konkretne i dokazane potrebe; • Praktične obuke u stvarnom radnom okruženju (subjekti iz javnog ili privatnog sektora); <p>Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme.</p>	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definiranje novih socijalnih i zdravstvenih planova, i/ili restrukturiranje postojećih na temelju inovativnih pristupa, metoda i procesa; • Podrška pružanju savjetodavnih usluga ugroženim skupinama; • Organiziranje kulturnih događaja s ciljem unaprjeđenja socijalne integracije; • Razvoj novih ili unaprjeđenje postojećih inicijativa vezanih za društveno poduzetništvo; • Ciljana podrška promoviranju poduzetničkih vještina među ženama, mladima i ljudima s posebnim potrebama; • Pomoć u definiranju novih poslovnih inicijativa za ranjive skupine, uključujući i društvena poduzeća; • Manji radovi na infrastrukturi i nabavka isporučevina.

* Osnova za većinu indikatora postignuća je „0“. Ograničena dostupnost statističkih podataka i resursa ne dozvoljava precizno definiranje indikatora na osnovnom nivou (na primjer, broj postojećih zajedničkih poslovnih inicijativa, broj postojećih sistema za osiguravanje kvaliteta ili ukupan broj postojećih programa socijalne podrške). U pristupu programu se, prema tome, koristi osnova „0“ a mjere se pokazatelji koji su rezultat programskih intervencija. Uz indikatore u skladu s ovim pristupom obično se primjenjuju definicije „nove inicijative“, „novostečene vještine“ ili „novi unaprijeđeni socijalni programi“. Isti se pristup primjenjuje na sva tri tematska prioriteta.

Napominjemo da gdje god postoje ciljevi, oni mogu biti samo provizorni budući da su iznosi alokacija u okviru programa još uvijek nepoznati.

Kada je u pitanju praktična primjena pokazatelja, sugerira se da su pokazatelji ciljeva unutar svakog poziva za dostavljanje ponuda (smjernice za aplikante) prezentirani tako da potencijalnim aplikantima predstavljaju ciljeve programa i po mogućnosti usmjeravaju njihovo djelovanje u provedbi programa. Odgovorna tijela i JMC će redovno revidirati indikatore. Kada je to moguće, prilikom planiranja daljnjih ciljanih poziva za dostavljanje ponuda u obzir će se uzimati rezultati prethodnih poziva za dostavljanje ponuda. Na primjer, moguće je da posebni ciljevi za koje će indikatori uglavnom biti ostvareni u ranim fazama programa ne budu odabrani za daljnje ciljane pozive za dostavljanje ponuda.

TP 2: Zaštita okoliša; prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje:	
Poseban cilj 1: Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promoviranje bioraznolikosti	Poseban cilj 2: Unaprjeđenje sistema upravljanja u hitnim situacijama
Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> • Učinkovitost javnih usluga i praksi u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacionim otpadom je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice; • Promovira se zaštita slivova rijeka Drine i Save i promovira njihova bioraznolikost. 	Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> • Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sistemu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.
Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> • Najmanje 4 javna poduzeća koja se bave krutim otpadom i otpadnim vodama na teritoriji općine unaprijedila su svoje poslovanje u segmentu upravljanja krutim otpadom i otpadnim vodama (osnovna vrijednost: 0); • Najmanje 3 nove inicijative koje doprinose unaprjeđenju stanja okoliša i promoviranju bioraznolikosti u području slivova rijeka Drine i Save (osnovna vrijednost: 0); • Najmanje jedna platforma za zaštitu slivova rijeka Drine i Save i promoviranje njihove bioraznolikosti postoji i primjenjuje se izvan okvira programskih aktivnosti (osnovna vrijednost: 0); • Najmanje 8000 osoba je upoznato s pitanjima zaštite okoliša i bioraznolikosti rijeka Drine i Save (osnovna vrijednost: 0). 	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> • Najmanje 3 hitne službe s obje strane granice povećale su kapacitete uz pomoć zajedničkih inicijativa (osnovna vrijednost: 0); • Kapacitet najmanje 100 članova hitnih službi i njihova oprema su povećani (osnovna vrijednost: 0); • Najmanje 8000 osoba upoznato je s pitanjima sprječavanja i smanjenja posljedica poplava; • Najmanje 10 lokalnih zajednica bile su korisnici aktivnosti izgradnje kapaciteta vezanih za sprječavanje i smanjenje posljedica poplava.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Unaprjeđenje postrojenja i opreme javnih komunalnih poduzeća; • Unaprjeđenje postojećih procedura u javnim servisima koji se bave krutim otpadom i upravljanjem otpadnim vodama, 	Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Obučavanje i izgradnja kapaciteta službi civilne zaštite i drugih hitnih službi, naročito u slučaju poplava i nakon njih, u skladu s međunarodnim standardima; • Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme;

<ul style="list-style-type: none"> uključujući javna komunalna poduzeća i okolišnu inspekciju; Analiza i podizanje svijesti o zagađenju izvora vode, poput onih u poljoprivredi; Informiranje i izgradnja kapaciteta građana i poduzeća za održivo djelovanje u pogledu krutog otpada i područja zaštite vode; Stvaranje administrativnih i prostornih kapaciteta za održivo upravljanje krutim otpadom i otpadnim vodama; Obučavanje i izgradnja kapaciteta osoblja javnih komunalnih poduzeća; Čišćenje i popravak nehigijenskih odlagališta. 	<ul style="list-style-type: none"> Razmjena iskustava i najboljih praksi i umrežavanje; Razvoj i/ili unaprjeđenje sistema planiranja, djelovanja, informiranja, koordiniranja i obavještanja u vezi sa sprječavanjem i smanjivanjem posljedica prirodnih katastrofa i upravljanje na središnjem i/ili lokalnom nivou u hitnim slučajevima; Podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta lokalnih zajednica za reagiranje u hitnim situacijama.
---	--

TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	
Poseban cilj 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja	Poseban cilj 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja
Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> Ponuda i kvalitet turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama; Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice. 	Rezultati: <ul style="list-style-type: none"> Promiče se održiva kulturna i sportska prekogranična razmjena; Historijsko i prirodno naslijeđe i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.
Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> Najmanje 5 novih zajedničkih turističkih proizvoda/područja je razvijeno ili su unaprijeđeni postojeći proizvodi/područja (osnovna vrijednost: 0); Svijest je podignuta kroz najmanje 3 promotivne kampanje i organizirane događaje (osnovna vrijednost: 0); Najmanje 3 prekogranične veze/mreže/skupine turističkih subjekata; Najmanje 15 turističkih subjekata je povezano u novonastalim zajedničkim aktivnostima (osnovna vrijednost: 0); Kapaciteti najmanje 50 radnika u turizmu i 50 nezaposlenih su povećani kroz inicijative obučavanja (osnovna vrijednost: 0); 	Pokazatelji: <ul style="list-style-type: none"> Povezanost subjekata s obje strane granice u najmanje 4 kulturna ili sportska događaja (osnovna vrijednost: 0); Očuvanje historijskog naslijeđa je povećano kroz najmanje 3 zajedničke inicijative (osnovna vrijednost: 0); Unaprijeđene mogućnosti umrežavanja i saradnje za najmanje 8000 stanovnika i turista s obje strane granice (osnovna vrijednost: 0).

<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih turista koji posjećuju nove lokacije zbog novih usluga koje su rezultat novih programskih aktivnosti je najmanje 1000 (osnovna vrijednost: 0). 	
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umrežavanje, strukturiranje, pozicioniranje novih turističkih proizvoda i usluga; • Uspostavljanje prekograničnih turističkih skupina; • Promoviranje, komuniciranje i javne aktivnosti; • Organiziranje događaja i kampanja; • Razmjena i prijenos iskustava; • Obučavanje i izgradnja kapaciteta zaposlenih u turizmu i/ili nezaposlenih; • Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme; • Promoviranje i zaštita prirodnih resursa i zaštićenih područja. 	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiziranje događaja, simpozija, radionica, itd.; • Posebne profesionalne intervencije s ciljem zaštite i promoviranja historijskog naslijeđa, kao i kulturnih tradicija; • Mali infrastrukturni radovi na restauraciji i zaštiti historijskih ili umjetničkih znamenitosti i nabavka opreme; • Razvoj novih i unaprijeđenje postojećih muzejskih zbirki, izložbi i slično; • Umrežavanje između različitih sektora s ciljem doprinosa učinkovitosti i atraktivnosti turističke ponude.

Provedba tematskih prioriteta i posebnih ciljeva programa će, gdje je to primjenjivo, biti u skladu s ciljevima Strategije EU-a za Dunavski region (COM (2010) 715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonski region (COM (2014) 357).

3.2.2 Tehnička pomoć

Posebni cilj:

Poseban cilj tehničke pomoći je osiguravanje učinkovite, transparentne i pravovremene provedbe Prekograničnog programa saradnje, kao i podizanje svijesti o programu na državnom, regionalnom i lokalnom nivou i, općenito, među stanovništvom u kvalificiranom programskom području. Također podupire aktivnosti podizanja svijesti na nivou države kako bi građani u obje zemlje korisnice IPA II programa bili informirani o programu. Nadalje, iskustvo pripreme programskog ciklusa 2007–2013. pokazuje da će ovaj prioritet također predstavljati podršku administrativnom kapacitetu vlasti i korisnika programa u pogledu unaprijeđenja vlasništva i prikladnosti programa i projektnih rezultata.

Alokacija za tehničku pomoć će biti upotrijebljena za podršku radu državnih Operativnih struktura (OS) i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) u osiguravanju učinkovitog uspostavljanja, provedbe, nadzora i evaluacije programa, kao i optimalne upotrebe resursa. Ovo će biti postignuto kroz uspostavljanje i djelovanje Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) na teritoriji Srbije i Ureda u Bosni i Hercegovini. ZTS će biti odgovoran za svakodnevno upravljanje programom i izvještavat će OS-u i ZNO-u.

Planirani rezultati:

1. Administrativna podrška Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru programa je unaprijeđena

Ovaj prioritet će osigurati nesmetanu provedbu programa tokom svih faza. Uključuje dostupnost finansijskih sredstava i angažiranje kvalificiranog osoblja zaduženog za pružanje pomoći Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru, kao i uspostavljanje i provedbu mehanizama i procedura upravljanja, nadzora i kontrole. Ako bude potrebno, doprinijet će i pripremi sljedećeg finansijskog ciklusa (2021–2026.).

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječni udio korisnika zadovoljnih podrškom provedbi programa**	Procenat	<i>Nema dostupnih podataka</i>	85 %

2. Tehnički i administrativni kapacitet za upravljanje programom i provedbu je povećan

Ovaj prioritet će također pružiti mogućnost unaprjeđenja stručnosti i vještina struktura koje upravljaju programom, kao i mogućih aplikanata i korisnika granta. Posebne aktivnosti izgradnje kapaciteta će biti planirane i izvedene na temelju utvrđenih potreba tokom provedbe programa. Kao dio lekcija naučenih iz programskog ciklusa 2007–2013. godine, (i) očekuje se povećano učestvovanje članova ZNO-a u zadacima definiranim u okviru pravnog okvira IPA II programa; (ii) bit će povećan kapacitet potencijalnih aplikanata za razvoj održivih prekograničnih partnerstava; i (iii) bit će povećan kapacitet korisnika granta u smislu zadovoljavajućeg načina ispunjavanja obaveza iz njihovih ugovora.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječno povećanje broja primljenih ponuda u okviru svakog uzastopnog poziva		<i>Nema dostupnih podataka</i>	Nema podataka ⁵
Prosječno povećanje broja koncepata projekta koji će biti kvalificirani za daljnju procjenu	Procenat	<i>Nema dostupnih podataka</i>	50 %

3. Vidljivost programa i njegovi rezultati su zagarantirani

Program prekogranične saradnje je veoma popularan u kvalificiranim područjima zahvaljujući, između ostalog, vidljivosti aktivnosti koje su poduzete tokom programskog ciklusa 2007–2013. godine. S obzirom na broj aplikanata u naknadnim pozivima, primijećeno je da postoji povećan interes za inicijative saradnje. Ova postignuća treba održati i unaprijediti tokom provedbe finansijske perspektive 2014–2020. godine. Treba razviti raznovrsne kanale komunikacije i publiciteta kako bi se

⁵ Napominjemo da su u finansijskoj perspektivi 2014–2020. usklađeni strateški pozivi za dostavljanje ponuda zamišljeni s jasnim fokusom i/ili određenim uslovima koji se odnose na potencijalne korisnike. Također, u pozivu za dostavljanje ponuda moguće je da će se koristiti rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva, a u tom smislu, broj ponuda ne mora nužno biti povećan.

obezbjedila redovna razmjena informacija između zainteresiranih strana i šire publike, uključujući učestvovanje u događajima u vezi makroregionalnih strategija u kojima učestvuju obje države.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Ljudi koji učestvuju u promotivnim događajima	Procenat	2. 705	120 %
Posjete internetskoj stranici programa	Procenat	37. 604	110 %

Vrsta aktivnosti:

Nepotpun spisak mogućih aktivnosti obuhvaćenih alokacijom za tehničku pomoć uključivat će:

- Uspostavljanje i funkcioniranje Zajedničkog tehničkog sekretarijata i njegovog Ureda;
- Organiziranje događaja, sastanaka, obuka, studijskih putovanja ili uzajamnih posjeta s ciljem usvajanja novih znanja o najboljim praksama drugih razvojnih inicijativa;
- Učestvovanje osoblja upravljačkih struktura na forumima o zapadnom Balkanu ili o EU-u;
- Pripremanje internih i/ili eksternih priručnika;
- Pomoć potencijalnim aplikantima u partnerstvu i razvoju projekata (forumi za pronalaženje partnera, itd.);
- Savjetovanje korisnika granta o pitanjima provedbe projekta;
- Nadzor nad provedbom projekata i programa, uključujući uspostavljanje sistema nadzora i povezanog izvještavanja;
- Organiziranje aktivnosti ocjenjivanja, analiziranja, ispitivanja i/ili proučavanja pozadine programa;
- Informiranje i publicitet, uključujući i pripremu, usvajanje i redovnu reviziju plana vidljivosti i komuniciranja, širenja informacija (info-dani, naučene lekcije, studije najboljih slučajeva, novinski članci i priopćenja), promotivni događaji i štampani materijal, razvoj komunikacionih alata, održavanje, ažuriranje i unaprjeđenje internetske stranice programa, itd.;
- Podršku radu Zajedničke radne skupine zadužene za pripremu programskog ciklusa 2021–2026;
- Učestvovanje na godišnjim forumima i drugim događajima u vezi makroregionalnih strategija: Strategija EU-a za Jadransko-jonski region i Strategija EU-a za Dunavski region.

Ciljane skupine i krajnji korisnici (nepotpuni spisak):

- Strukture koje upravljaju programom, uključujući ugovorna tijela
- Potencijalni aplikatni
- Korisnici granta
- Krajnji korisnici projekta
- Opća javnost

3.3 HORIZONTALNA I POPREČNA PITANJA

Posebne mjere podrške predstavljene iznad će biti dopunjene horizontalnim pitanjima koja moraju biti prikladno opisana i uvrštena u svaku intervenciju koja proizilazi iz ovog programa. U ovom smislu će biti razmotreni sljedeći elementi.

Jednake mogućnosti. Uz posebne intervencije predložene za socijalnu integraciju i inkluziju (tematski prioritet 1 *Promoviranje zapošljavanja, mobilnost radne snage, prekogranična socijalna i kulturna inkluzija*), program neće diskriminirati nikoga ni u jednom tematskom prioritetu. Štaviše, ugrožene skupine poput invalida, manjina, djece i mladih, starih i socijalno marginaliziranih će se ohrabrivati da učestvuju u svim aktivnostima pod jednakim uslovima. Usto, jednakost spolova će biti promovirana tokom čitavog razdoblja provedbe programa.

Zaštita okoliša. Tematski prioritet 2 *Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom* odabran je u okviru ključnih prioriteta programa. Uska povezanost s drugim tematskim prioritetima, turizmom, na primjer, i relevantnost sektora za programsku teritoriju dovele su do odluke da zaštita okoliša bude primijenjena kao horizontalna mjera tokom čitavog razdoblja provedbe programa. U svim intervencijama u okviru programa će morati postojati pozitivan stav prema zaštiti okoliša i morat će se osigurati da u ovom smislu ne postoje negativni utjecaji.

Projekti pripremljeni u okviru pristupa Razvoju područja s ciljem omogućavanja održivog rasta u definiranim geografskim područjima u pograničnim područjima na zapadnom Balkanu, posebno u ruralnim područjima koje karakteriziraju složeni razvojni problemi, mogu biti razmotreni za finansiranje u okviru ovog programa prekogranične saradnje. U obzir će biti uzete pripremljene aktivnosti za Razvoj područja koje su već provedene u pograničnom regionu koji obuhvaća Srbiju i Bosnu i Hercegovinu.

DIO 4: FINANSIJSKI PLAN

Tabela 1 pokazuje indikativni godišnji iznos doprinosa Unije Programu prekogranične saradnje za razdoblje 2014-2020. godine. Tabela 2 prikazuje indikativnu raspodjelu alokacija po tematskom prioritetu i najveći iznos sufinansiranja od strane Unije.

Tabela 1: Indikativni iznosi godišnje finansijske alokacije za Program prekogranične saradnje 2014–2020.

Godina	IPA II PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE Srbija – Bosna i Hercegovina							Ukupno (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2014–2020.
Operacije u okviru Programa prekogranične saradnje (svi tematski prioriteti)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000

Tehnička pomoć	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Ukupno (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Tabela 2.: Indikativni iznosi finansijske alokacije i stopa doprinosa EU-a po prioritetu

PRIORITETI	IPA II Program prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014-2020.			
	Doprinos Unije	Korisnik/korisnici sufinansiranja	Ukupno finansiranje	Stopa doprinosa Unije
	(a)	(b)	(c) = (a)+(b)	(d) = (a)/(c)
TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06	85 %
TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88	85 %
TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47	85 %
TP 4: Tehnička pomoć	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	100 %
UKUPNO	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41	

DIO 5: PROVEDBENE ODREDBE

Poziv za dostavljanje ponuda

Odgovorna tijela u zemljama učesnicama planiraju provedbu većeg dijela intervencija kroz grantove temeljene na javnim pozivima za dostavljanje ponuda. Oni će osigurati potpunu transparentnost procesa i pristup različitim javnim i nejavnim subjektima. ZNO će biti odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, posebnih ciljeva, ciljanih krajnjih korisnika i posebnog fokusa svakog poziva za dostavljanje ponuda koji će poduprijeti Europska komisija.

Dinamika objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda zavisi od velikog broja faktora, uključujući logistiku, vrijeme ocjene ponuda i nivoa interesa potencijalnih ponuđača. Prema tome, u ovom trenutku ne može biti utvrđeno koliko će poziva za dostavljanje ponuda biti objavljeno tokom programskog razdoblja. Odgovorna tijela će u svakom slučaju voditi računa o tome da prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda izbjegnu preklapanje tematskih prioriteta u okviru različitih programa prekogranične saradnje. Prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda koristit će se rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva.

Prije objavljivanja poziva (i definiranja tenderske dokumentacije), odgovorna tijela će revidirati trenutne potrebe/perspektive i ostvarivanje indikatora u prethodnim pozivima za dostavljanje ponuda. Na temelju toga će biti predložen spisak tematskih prioriteta i posebnih ciljeva koji će biti objavljeni u

pozivima za dostavljanje ponuda. Plan će biti usklađen s drugim programima/pozivima za dostavljanje ponuda koji mogu biti otvoreni/objavljeni u isto vrijeme, kako bi se izbjeglo preklapanje. U naknadnim pozivima za dostavljanje ponuda će biti odabrani oni tematski prioriteti i/ili posebni ciljevi koji nisu prethodno bili objavljeni.

Strateški projekti

Tokom pripreme programa nisu utvrđeni nikakvi strateški projekti. Međutim, tokom razdoblja provedbe programa moguće je razmotriti alociranje dijela sredstava za jedan ili više strateških projekata. Utvrđivanje strateških projekata zavisit će od toga je li pokazan poseban interes obje zemlje za rješavanje posebnih strateških prioriteta koji očigledno prate ciljeve obje zemlje i dokazuju jasan prekogranični utjecaj.

Strateški okvir projekata može biti definiran u relevantnim makroregionalnim strategijama u kojima učestvuju obje zemlje.

Strateški projekti mogu biti odabrani kroz poziv za strateške projekte ili kroz javni poziv za dostavljanje ponuda. U slučaju javnog poziva, partneri u programu će zajednički utvrditi i usaglasiti sve strateške projekte koje će odobriti ZNO u odgovarajućem trenutku tokom razdoblja provedbe programa. Nakon što odgovorna tijela i ZNO utvrde i potvrde strateški pristup, relevantne institucije (vođe institucije za strateške projekte) će biti pozvane da dostave svoje prijedloge u vidu projektnih zadataka, tehničkih specifikacija ili troškovnika. U tom slučaju, nakon što ga predloži i odobri ZNO i podupre Komisija, Program prekogranične saradnje mora biti izmijenjen kako bi sadržavao taj strateški projekt.

U oba slučaja, primljeni prijedlozi će biti ocijenjeni na temelju prethodno definiranih i nediskriminirajućih kriterija za odabir. Strateški projekti će imati jasan prekogranični utjecaj i pozitivan učinak na pogranično područje i njegove stanovnike. U obzir će biti uzeto i sljedeće: relevantnost i doprinos projekta posebnim ciljevima programa i očekivani rezultati, dospijevanje i izvodljivost, te održivost projektnih rezultata.

Tematski prioritet 2 *Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom* čini se najprikladnijom formulacijom strateških projekata. Odgovorne vlasti su posvećene provedbi strateških projekata koji pokazuju značajan utjecaj i jasan prekogranični utjecaj. Projekti pripremnog karaktera, poput pripreme projektne dokumentacije, ne mogu se smatrati strateškim projektima. Samo već spremne institucionalne inicijativne, čiji su jasan cilj zajednički izazovi s obje strane granice i čiji su rezultat održiva i zajednička rješenja, mogu se smatrati strateškim projektima.

U vezi s poplavama u proljeće 2014. godine, zemlje učesnice mogu razmotriti alociranje sredstava programa na dva načina:

1. na ponovljene trenutno aktivne pozive za dostavljanje ponuda; i/ili
2. na strateški projekt.

Makroregionalne strategije:

Kako obje zemlje učestvuju u Strategiji EU-a za Dunavski region (COM (2010) 715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonski region (COM (2014) 357), definicija i razvoj strateških projekata mogu biti urađeni u okviru prioriteta ili tema identificiranih i u planu komunikacije i u akcionom planu tih strategija. Isto važi i za pozive za podnošenje prijedloga projekata koji mogu biti lansirani u vezi s prioriteta ili temama makroregionalnih strategija kojima program pripada.

SPISAK DODATAKA

DODATAK 1: Opis i analize programskog područja

Stanje i SWOT analiza

Glavne metode za analizu podataka su takozvane PESTLE (PESTPO-politički, ekonomski, socijalni, tehnološki/teritorijalni, pravni, okolišni faktori) i SWOT (PSPP-analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji). PESTLE se primjenjuje za utvrđivanje vanjskih faktora koji imaju utjecaj na razvoj programskog područja, a SWOT za označavanje prednosti i slabosti regiona u smislu razvoja. Ove analize trebaju razmotriti programsko područje kao cjelinu.

juli 2017.godine

DODATAK II – OPĆI USLOVI

DODATAK II	OPĆI USLOVI	1
Prvi dio:	Opće odredbe	2
Član 1.	Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje	2
Član 2.	Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti	2
Član 3.	Izvještavanje	3
Član 4.	Vidljivost i komuniciranje	3
Član 5.	Prava intelektualnog vlasništva	3
Član 6.	Kvalificiranost troškova	3
Drugi dio:	Odredbe koje se primjenjuju na indirektno upravljanje korisnika IPA II programa	4
Član 7.	Opća načela	4
Član 8.	Procedure nabavke i dodjele grantu	4
Član 8a	Obaveza obavještanja, upravne sankcije i propust djelovanja	
Član 9.	<i>Ex-ante</i> kontrole procedura dodjele grantu i nabavke i <i>ex-post</i> kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija	6
Član 10.	Bankovni računi, računovodstveni sistemi i priznati troškovi	7
Član 11.	Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo	8
Član 12.	Prekid plaćanja	9
Član 13.	Povrat sredstava	9
Treći dio:	Konačne odredbe	10
Član 14.	Konsultacije između korisnika IPA II programa i Komisije	10
Član 15.	Amandmani na ovaj sporazum o finansiranju	10
Član 16.	Suspendiranje ovog sporazuma o finansiranju	10
Član 17.	Raskid ovog sporazuma o finansiranju	11
Član 18.	Aranžmani za rješavanje sporova	12

juli 2017.godine

Prvi dio: Opće odredbe

Član 1. – Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje

- (1) Razdoblje izvršenja je razdoblje tokom kojeg se Sporazum o finansiranju provodi i uključuje razdoblje operativne provedbe kao i završnu fazu. Trajanje razdoblja provedbe je definirano u članu 2. (1) Posebnih uslova i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o finansiranju.
- (2) Razdoblje operativne provedbe je razdoblje u kojem se provode i završavaju sve operativne aktivnosti obuhvaćene ugovorima o nabavci i grantu u okviru Programa aktivnosti. Trajanje ovog razdoblja definisano je u članu 2. (2) Posebnih uslova i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o finansiranju.
- (3) Ugovorno tijelo poštuje razdoblja izvršenja i operativne provedbe prilikom zaključivanja i provedbe ugovora o nabavci i grantu u okviru ovog sporazuma o finansiranju.
- (4) Troškovi povezani s aktivnostima u okviru ovog programa aktivnosti kvalificirani su za finansiranje sredstvima EU-a samo ako su nastali tokom razdoblja operativne provedbe.
- (5) Ugovori o nabavci i grantu zaključuju se najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju, osim u slučaju:
  - (a) već zaključenih amandmana na ugovore;
  - (b) pojedinačnih ugovora o nabavci koji trebaju biti zaključeni nakon prijevremenog raskida postojećih ugovora o nabavci;
  - (c) ugovora koji se odnose na reviziju i procjenu koji mogu biti potpisani nakon operativne provedbe;
  - (d) promjene subjekta koji je zadužen za obavljanje povjerenih zadataka.
- (6) Ugovor o nabavci ili grantu koji nije rezultirao nikakvim plaćanjem u razdoblju od dvije godine od potpisivanja automatski se raskida, a sredstva za njegovo finansiranje se oslobađaju, osim u slučaju sporova pred sudovima ili arbitražnim organima.

Član 2. – Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti

- (1) Kao što je definisano u članu 76. (3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa sarađuju, a naročito zajednički obavljaju sljedeće funkcije i preuzimaju sljedeće odgovornosti:
  - (a) pripremaju programe prekogranične saradnje u skladu s članom 68. odnosnih Okvirnih sporazuma ili njihovu reviziju;
  - (b) osiguravaju učestvovanje na sastancima Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) i drugim bilateralnim sastancima;
  - (c) nominiraju svoje predstavnike u ZNO-u;
  - (d) uspostavljaju Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) i osiguravaju njegovu adekvatnu popunjenost;

juli 2017.godine

- (e) pripremaju i provode strateške odluke ZNO-a;
- (f) daju podršku radu ZNO-a osiguravaju podatke potrebne za obavljanje njegovih zadataka, naročito podatke koji se odnose na napredovanje operativnog programa u smislu posebnih ciljeva po tematskim prioritetima, kao što je to definirano u Programu prekogranične saradnje;
- (g) uspostavljaju sistem za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi Programa prekogranične saradnje;
- (h) pripremaju godišnje i konačne izvještaje o provedbi, kako je navedeno u članu 80. odnosnih Okvirnih sporazuma u skladu s članom 3;
- (i) pripremaju i provode koherentan plan vezan za komuniciranje i vidljivost;
- (j) pripremaju godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata, kojeg odobrava ZNO.

Član 3. – Izvještavanje

- (1) Za potrebe izvještavanja definirane u članu 80. (1) odnosnih Okvirnih sporazuma, operativne strukture koriste predloške definirane u Dodatku III Sporazumu o finansiranju.
- (2) Za potrebe općih uslova izvještavanja Komisiji definiranih u članu 58. Okvirnog sporazuma i posebnih uslova izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja definiranih u članovima 59. (1) odnosnih Okvirnih sporazuma o godišnjem izvještaju o provedbi pomoći u okviru IPA II programa, NIPAK-ovi koriste predložak definiran u Dodatku III A ovom sporazumu o finansiranju.
- (3) Za potrebe određenih uslova izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja definiranih pod tačkom (a) člana 59. (2) Okvirnog sporazuma o godišnjim finansijskim izvještajima ili izvodima, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, koristi predloške definirane u Dodatku IV ovom sporazumu o finansiranju.
- (4) Za potrebe člana 59. (4) Okvirnog sporazuma, NIPAK u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, podnosi konačan izvještaj o provedbi IPA II pomoći u okviru ovog programa aktivnosti Komisiji, najkasnije četiri mjeseca nakon posljednje isplate izvođačima ili korisnicima grantu.
- (5) Za potrebe člana 59. (6) Okvirnog sporazuma, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, do 15. januara naredne fiskalne godine dostavlja, u elektronskoj formi, kopiju podataka koji se vode u računovodstvenom sistemu u skladu s članom 10. (5). Ovo treba biti popraćeno potpisanim nerevidiranim sažetim finansijskim izvještajem u skladu s tačkom (c) Dodatka IV.

Član 4.– Vidljivost i komuniciranje

- (1) Kao što je definirano u odredbama članova 24. (1), 76. (3) (k) i 78. (8) (f) odnosnih Sporazuma o finansiranju, korisnici IPA II programa pripremaju koherentni plan vidljivosti i

juli 2017.godine

aktivnosti komuniciranja koji se dostavlja Komisiji na saglasnost u razdoblju od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

- (2) Ove aktivnosti komuniciranja i vidljivosti u skladu su s Priručnikom za komunikacije i vidljivost za vanjske aktivnosti EU-a koji je definirala i objavila Komisija, a koji je na snazi u vrijeme obavljanja aktivnosti.

Član 5. – Prava intelektualnog vlasništva

- (1) Ugovori finansirani u okviru ovog sporazuma o finansiranju osiguravaju da korisnici IPA II programa ostvare sva prava intelektualnog vlasništva u pogledu informacionih tehnologija, studija, nacrti, planova, materijala za objavljivanje i svih drugih materijala pripremljenih za potrebe planiranja, provedbe, nadzora i procjene.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo jamči da Komisija ili bilo ko koga Komisija ovlasti, kao i drugi korisnik IPA II programa imaju pristup i pravo da koriste takav materijal. Komisija će koristiti takve materijale samo za svoje sopstvene potrebe.

Član 6. – Kvalificiranost troškova

- (1) Sljedeći izdaci nisu kvalificirani za finansiranje u okviru ovog sporazuma o finansiranju:
  - (a) dugovi i troškovi finansiranja duga (kamata);
  - (b) rezerve za gubitke ili potencijalne buduće obaveze;
  - (c) troškovi koje prijavi korisnik (korisnici) i koji se finansiraju iz druge aktivnosti ili programa rada koji se finansira bespovratnim sredstvima Unije;
  - (d) gubici zbog deviznog kursa;
  - (e) krediti trećim stranama;
  - (f) novčane kazne, penali i troškovi parničnih postupaka;
- (2) Kupovina zemljišta na kojem ne postoje građevine i zemljišta na kojem postoje, u iznosu do 10 % ukupnih kvalificiranih izdataka za odnosnu aktivnost kvalificirana je za finansiranje u okviru IPA II programa prekogranične saradnje ako je priroda kupovine opravdana prirodom aktivnosti i ako je definirana u Dodatku I.

juli 2017.godine

Drugi dio: Odredbe koje se primjenjuju na indirektno upravljanje korisnika IPA II programa

Član 7. – Opći principi

- (1) Svrha drugog dijela je definisanje pravila za provedbu Programa aktivnosti u okviru indirektnog upravljanja, a naročito pravila koja se odnose na provođenje povjerenih budžetskih zadataka opisanih u Dodatku I, kao i definiranje prava i obaveza korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo i Komisije u smislu obavljanja ovih zadataka.
- (2) Kao što je definirano u tački (b), član 76. (3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa zajednički pripremaju bilateralni aranžman i osiguravaju njegovu provedbu.
- (3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo sarađuje s IPA II korisnikom koji jeste Ugovorno tijelo kako bi osigurao obavljanje sljedećih zadataka:
  - (a) provođenje operativnog praćenja i upravljanje aktivnostima definiranim u tački (b), član 76. (4) Okvirnog sporazuma;
  - (b) verifikacije u skladu s članom 76. (5) Okvirnog sporazuma;
  - (c) zaštitu finansijskog interesa Unije kako je definirano u članu 51. Okvirnog sporazuma.

Član 8. – Procedure nabavke i dodjele granta

- (1) Zadatke navedene u članu 7. (3) obavlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, u skladu s postupcima i standardnim dokumentima koje definiše i objavljuje Komisija za dodjelu ugovora o nabavci i ugovore o grantu u vanjskim aktivnostima, koji su na snazi na datum pokretanja odnosnog postupka (PRAG), kao i u skladu sa standardima vidljivosti i komuniciranja navedenim u članu 4. (2).
- (2) U skladu s članom 18. (2) Okvirnog sporazuma, Komisija će IPA II korisniku koji je Ugovorno tijelo osigurati daljnje smjernice koje se odnose na prilagođavanje postupaka i standardnih dokumenata za dodjelu ugovora o nabavci i ugovora o grantu u vanjskim aktivnostima koje definiše i objavljuje Komisija pojedinačnim slučajevima prekogranične saradnje.
- (3) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo provodi postupak dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu, zaključuje odnosne ugovore i osigurava da je sva relevantna dokumentacija koja predstavlja revizorski trag na jeziku ovog sporazuma o finansiranju.
- (4) Korisnici IPA II programa u potpunosti sarađuju prilikom uspostavljanja komisija za procjenu kao što je definirano u tački (a) člana 76. (4) odnosnih Okvirnih sporazuma.
- (5) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vodi sve relevantne finansijske dokumente i prateću ugovornu dokumentaciju od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju ili od ranijeg datuma u slučaju da je postupak nabavke, poziv za dostavljanje ponuda ili postupak direktne dodjele ugovora pokrenut prije stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju:

juli 2017.godine

- (a) Naročito za procedure nabavke:
- a) Objava najave s dokazom objave najave nabavke i sve ispravke;
  - b) Imenovanje komisije za uži izbor;
  - c) Izvještaj komisije za izbor (uključujući dodatke) i prijave;
  - d) Dokaz o objavljivanju obavijesti o užem izboru;
  - e) Pisma kandidatima koji nisu ušli u uži izbor;
  - f) Poziv za učestvovanje u proceduri nadmetanja ili ekvivalentnoj proceduri;
  - g) Tenderski dosje koji uključuje dodatke, pojašnjenja, zapisnike sa sastanaka, dokaze o objavljivanju;
  - h) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
  - i) Izvještaj o proceduri, uključujući dodatke;
  - j) Izvještaj o procjeni/pregovorima, uključujući dodatke i primljene ponude¹;
  - k) Pismo obavijesti;
  - l) Prateće pismo za dostavljanje ugovora;
  - m) Pisma neuspješnim kandidatima;
  - n) Obavijest o dodjeli/poništanju, uključujući dokaz o objavi;
  - o) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvještaji o provedbi i relevantna korespondencija.
- (b) Naročito, za pozive za dostavljanje ponuda i direktnu dodjelu grantova:
- a) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
  - b) Otvaranje i administrativni izvještaji uključujući dodatke i primljene prijave²;
  - c) Pisma uspješnim i neuspješnim kandidatima nakon čega slijedi procjena koncepta;
  - d) Izvještaj o procjeni koncepta;
  - e) Izvještaj o procjeni kompletne aplikacije ili izvještaj o pregovaračkom postupku s relevantnim dodacima;
  - f) Provjera kvalificiranosti i prateće dokumentacije;

¹ Eliminiranje neuspješne ponude pet godina nakon završetka procedure nabavke.

² Eliminiranje neuspješnih aplikacija tri godine nakon završetka procedure nabavke dodjele ugovora o grantu.

juli 2017.godine

- g) Pisma uspješnim i neuspješnim ponuđačima s odobrenim rezervnim listama nakon procjene potpunih ponuda;
- h) Prateće pismo za dostavljanje ugovora o grantu;
- i) Obavijest o dodjeli/poništanju, uključujući dokaz o objavi;
- j) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvještaji o provedbi i relevantna korespondencija.

Nadalje, finansijski i ugovorni dokumenti navedeni u stavu 6. (a) i (b) ovog člana popraćeni su svim relevantnim pratećim dokumentima zahtijevanih u postupku opisanom u dijelu 1. ovog člana, kao i svom dokumentacijom koja se odnosi na plaćanja, povrate i operativne troškove, na primjer izvještaja o projektu i provjerama na terenu, prihvatanje radova i isporuka, garancije, jemstva i izvještaje inženjera koji obavljaju nadzor.

Sva relevantna finansijska i ugovorna dokumentacija čuva se tokom istog razdoblja, u skladu s članom 49. Okvirnog sporazuma.

Član 8a – Dužnost obavještanja, upravne sankcije, i propust djelovanja

- (1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo odmah obavještava Komisiju kada se kandidat, ponuđač ili aplikant nalazi u situaciji koja ga isključuje iz sudjelovanja u procesu nabavke i dodjele granta, kada je počinio nepravilnosti ili prijevaru, ili se otkrilo da ozbiljno krši svoje ugovorne obaveze.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo uzima u obzir informacije koje su sadržane u Sistemu ranog otkrivanja i isključenja (*Early Detection and Exclusion System (EDES)*) prilikom postupka nabavke i dodjele ugovora o grantu. Pristup informacijama moguć je preko tačaka veze ili na temelju konsultacija koristeći sljedeća sredstva: (Europska komisija, Glavna uprava za budžet, računovođa Komisije, BRE2-13/505, B-1049 Bruxelles, Belgija i putem e-maila na BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu s kopijom na adresu Komisije koja se nalazi pod članom 3 Posebnih uslova).
- (3) Kada Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo sazna za situaciju isključenja u primjeni zadataka opisanih u Aneksu I, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo isključuje privredni subjekt ili aplikanta za grant iz svojih budućih postupaka nabavke ili dodjele granta. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo također može odrediti novčanu kaznu koja je proporcionalna vrijednosti dotičnog ugovora. Isključenje i/ili novčane kazne se izriču nakon akuzatornog postupka koji obezbjeđuje pravo obrane dotične osobe. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju u skladu sa stavkom 1. ovog člana.
- (4) S obzirom na stavak 3. ovog člana, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo čini propust djelovanja ako privrednom subjektu ili aplikantu za grant ne izreče isključenje i/ili novčanu kaznu.
- (5) U slučaju propusta djelovanja, Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju o razlozima svog propusta djelovanja. Komisija zadržava pravo da isključi privredni subjekt ili aplikanta za grant iz budućih postupaka dodjele finansiranih od strane EU-a, i/ili da izreče novčanu kaznu privrednom subjektu ili aplikantu za grant u vrijednosti od 2% do 10% ukupne vrijednosti dotičnog ugovora.

juli 2017.godine

Član 9. – Ex-ante kontrole procedura dodjele granta i nabavke i ex-post kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija

- (1) Komisija može izvršiti *ex-ante* kontrole postupka nabavke, objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda i postupka dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu tokom sljedećih faza postupka dodjele ugovora o nabavci ili o grantu:
  - (a) odobrenja obavijesti o ugovoru za nabavku, programe rada za pozive za dostavljanje ponuda i njihove izmjene;
  - (b) odobrenja tenderske dokumentacije i smjernica za podnosiocima zahtjeva za dodjelu granta;
  - (c) odobrenja imenovanja članova Komisija;
  - (d) odobrenja izvještaja o nabavci i odluka o dodjelama³;
  - (e) odobrenje ugovornih dosjeka i dodataka ugovorima.
- (2) U smislu *ex-ante* kontrola, Komisija odlučuje o:
  - (a) provođenju *ex-ante* kontrola svih spisa, ili
  - (b) provođenju *ex-ante* kontrola odabranih spisa, ili
  - (c) potpunom odustajanju od *ex-ante* kontrola.
- (3) Ako Komisija odluči izvršiti *ex-ante* kontrole u skladu sa stavom 2. tačaka (a) i (b) ovog člana, korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izvještava o dokumentima izabranim za *ex-ante* kontrole. Ovaj korisnik IPA II programa, nakon obavijesti o tome koji je dokument izabran, Komisiji dostavlja svu potrebnu dokumentaciju i informacije, a najkasnije u vrijeme dostavljanja obavijesti o ugovoru ili radnog programa za objavljivanje.
- (4) Komisija može u bilo kojem trenutku odlučiti da izvrši *ex-post* kontrole bilo kojeg ugovora ili granta koji je dodijelio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, a na temelju ovog sporazuma o finansiranju, uključujući reviziju i provjere na licu mjesta. Ovaj korisnik IPA II programa dostavlja Komisiji svu dokumentaciju i potrebne podatke nakon što bude obaviješten da je dokument izabran za *ex-post* kontrolu. Komisija može ovlastiti osobu ili subjekt da izvrši *ex-post* kontrolu u njeno ime.

Član 10. – Bankovni računi, računovodstveni sistemi i priznati troškovi

- (1) Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju, Državni fond i operativna struktura korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo za Program aktivnosti otvaraju najmanje jedan bankovni račun u eurima. Ukupni bankovni bilans za Program aktivnosti je zbir bilansa na svim bankovnim računima Programa aktivnosti čiji su vlasnici Državni fond i sve učestvujuće operativne strukture korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo priprema i dostavlja Komisiji planove prognoze isplata za razdoblje trajanja provedbe Programa aktivnosti. Ove prognoze ažuriraju se za potrebe godišnjeg finansijskog izvještaja navedenog u članu 3. (2) i za svaki zahtjev za isplatu sredstava. Prognoze se temelje na dokumentiranim detaljnim analizama (uključujući

³ Za ugovore o pružanju usluga ovaj korak uključuje prethodne kontrole koje se odnose na odobravanje užeg izbora.

juli 2017.godine

planirani raspored ugovaranja po ugovoru za sljedećih dvanaest mjeseci) koje su na zahtjev dostupne Komisiji.

- (3) Početni plan prognoze isplata sadrži sažetak godišnjih prognoza isplata za čitavo razdoblje provedbe i mjesečne prognoze isplata za prvih dvanaest mjeseci Programa aktivnosti. Naknadni planovi sadrže sažetak godišnjih prognoza isplata za bilans provedbenog razdoblja Programa aktivnosti i mjesečne prognoze isplate za narednih četrnaest mjeseci.
- (4) Od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo zahtijeva se da uspostavi i održava računovodstveni sistem u skladu s odredbom 2. (3) (b) Dodatka A Okvirnom sporazumu, u kojem se barem prikupljaju podaci o ugovorima u okviru Programa aktivnosti navedenog u Dodatku V.
- (5) Troškovi prepoznati u računovodstvenom sistemu koji se koristi u skladu s dijelom 4. ovog člana moraju nastati, biti plaćeni i prihvaćeni, te odgovarati stvarnim troškovima koji se dokazuju pratećom dokumentacijom, a koriste se kada je to potrebno kako bi se pokrilo avansno finansiranje koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo po lokalnim ugovorima.
- (6) Komisija koristi troškove prepoznate u računovodstvenom sistemu za potrebe svog priznavanja troškova tokom razdoblja provedbe Programa aktivnosti (uključujući pokriće avansnog finansiranja koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo), postupka odobravanja plaćanja, postupka konačnog sravnjivanja računa na kraju Programa aktivnosti, godišnjeg presjeka stanja i za sve druge analize upravljanja i učinka.
- (7) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo Komisiji na zahtjev dostavlja sljedeće izvještaje:
  - (a) Izvještaj o presjeku stanja – definiran u članu 3. (5);
  - (b) Godišnje izvještaje definirane u stavovima od (2) do (4) člana 3;
  - (c) Zahtjev za izvještaje o sredstvima navedene u članu 11.

Član 11. – Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo

- (1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja godišnje prognoze isplate za Program aktivnosti koje su pripremljene u skladu s članom 10. (2) uz prvi zahtjev za avansnu isplatu. Prvi zahtjev za avansnu isplatu iznosi 100 % prognoziranih isplata za prvu godinu plana prognoze isplata.
- (2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja naknadne zahtjeve za avansnu isplatu kada ukupni bankovni bilans za Program aktivnosti bude ispod prognoziranih isplata za sljedećih pet mjeseci Programa aktivnosti.
- (3) Svaki zahtjev za dodatnu avansnu isplatu popraćen je sljedećim:
  - (a) Sažeti izvještaj o svim izvršenim isplatama za Program aktivnosti;
  - (b) Bankovni bilansi za Program aktivnosti na datum presjeka stanja zahtjeva;

juli 2017.godine

- (c) Prognozu isplata za Program aktivnosti za narednih četrnaest mjeseci na datum presjeka stanja zahtjeva, u skladu s Aneksom IV tačka (d).
- (4) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može zatražiti za svako naknadno avansno plaćanje ukupan prognozirani iznos isplata za četrnaest mjeseci nakon datuma presjeka stanja zahtjeva, umanjen za bilanse navedene u dijelu 3 (b) ovog člana, na datum presjeka stanja zahtjeva za sredstva, uvećan za bilo koji iznos koji je osigurao korisnik IPA II programa u skladu sa stavom 5. ovog člana, a za koji još uvijek nije izvršen povrat.
- Komisija zadržava pravo da umani iznos svake naknadne avansne uplate ako ukupni bankovni bilans koji ima korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo u okviru ovog Programa aktivnosti i u okviru svih drugih IPA I ili IPA II programa kojima upravlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo premašuje iznos prognoziranih isplata za narednih četrnaest mjeseci.
- (5) Kada je iznos isplate umanjen u skladu sa stavom 4. ovog člana, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo mora financirati Program vlastitim sredstvima do iznosa umanjenja. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo nakon toga može zatražiti refundiranje tog iznosa kao dio sljedećeg zahtjeva za isplatu sredstava kako je navedeno u stavu 4. ovog člana.
- (6) Komisija ima pravo da izvrši povrat viška sredstava koja nisu iskorištena tokom razdoblja dužeg od 12 mjeseci. Prije korištenja ovog prava, Komisija poziva korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo da pojasni zbog čega je došlo do kašnjenja u isplati i da dokaže da i dalje postoji potreba za tim sredstvima u naredna dva mjeseca.
- (7) Ne dopijevaju kamate nastale na temelju bankovnih bilansa Programa aktivnosti zbog avansnog finansiranja.
- (8) Sljedeći član 33. (4) Okvirnog sporazuma, ako prekid vremenskog ograničenja zahtjeva za isplatu bude duži od dva mjeseca, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može očekivati od Komisije da donese odluku o tome hoće li prekid vremenskog ograničenja biti nastavljen.
- (9) NAO podnosi konačni finansijski izvještaj naveden u članu 37. (2) Okvirnog sporazuma najkasnije 16 mjeseci nakon kraja razdoblja operativne provedbe.

Član 12. - Prekid plaćanja

- (1) Nezavisno od obustave ili raskida ovog sporazuma o finansiranju u skladu s članom 16, odnosno 17, kao i u skladu s članom 39. Okvirnog sporazuma, Komisija može djelimično ili u cijelosti obustaviti isplate u sljedećim slučajevima:
- (a) Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio ozbiljne pogreške, uzrokovao nepravilnosti ili prevaru koja dovodi u pitanje zakonitost ili regularnost transakcija u provedbi Programa aktivnosti, ili nije ispunio svoje obaveze u skladu s ovim sporazumom o finansiranju;

juli 2017.godine

- (b) Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio sistemske ili opetovane pogreške ili nepravilnosti, prevaru ili kršenje obaveza u skladu s ovim ili drugim sporazumom o finansiranju, pod uslovom da su ove greške, nepravilnosti, prevara ili kršenje obaveza materijalno utjecale na provedbu ovog sporazuma o finansiranju ili su dovele u pitanje pouzdanost sistema interne kontrole korisnika IPA II programa i regularnost nastalih izdataka.

Član 13. – Povrat sredstava

- (1) Uz dva slučaja navedena u članu 41. Okvirnog sporazuma, Komisija može izvršiti povrat sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo kao što je to definirano u Finansijskim propisima, a naročito u sljedećim slučajevima:
  - (a) Komisija je ustanovila da ciljevi Programa aktivnosti definirani u Dodatku I nisu ispunjeni;
  - (b) postoje nekvalificirani izdaci;
  - (c) postoje troškovi nastali kao rezultat pogrešaka, nepravilnosti, prevare ili kršenja obaveza u provedbi Programa aktivnosti, a naročito u vezi s postupkom dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o grantu.
- (2) U skladu s državnim zakonima, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vrši povrat doprinosa koji je isplaćen korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo od primalaca koji su se našli u bilo kojoj od situacija navedenih u stavu 1. tačke (b) ili (c) ovog člana ili koje su navedene u članu 41. Okvirnog sporazuma. Činjenica da korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne uspije izvršiti povrat svih ili dijela sredstava ne sprječava Komisiju da izvrši povrat tih sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.
- (3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo poduzima sve potrebne mjere kako bi dao podršku korisniku IPA II programa prilikom postupka povrata sredstava kada je sjedište primaoca na njegovoj teritoriji. Aranžman za povrat definira se u bilateralnom aranžmanu koji se zaključuje u skladu s članom 69. odnosnih Okvirnih sporazuma.
- (4) Iznosi nepravilno isplaćenih ili sredstva čiji je povrat izvršio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, iznosi finansijskih garancija ili garancija učinka i avansnog plaćanja koje je izvršeno na temelju postupka dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o dodjeli granta, iz novčanih kazni koje je kandidatima, ponuđačima, podnosiocima zahtjeva, izvođačima ili korisnicima granta, korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izrekao korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, ponovno se koriste za Program aktivnosti ili se vraćaju Komisiji.

Treći dio: Završne odredbe

Član 14. –Konsultacije između korisnika IPA II programa i Komisije

- (1) Korisnici IPA II programa i Komisija konsultiraju jedni druge prije pokretanja bilo kakvog spora koji se odnosi na provedbu ili tumačenje ovog sporazuma o finansiranju, u skladu s članom 18. ovih općih uslova.

juli 2017.godine

- (2) Kada Komisija postane upoznata s problemima u provođenju postupaka koji se odnose na provedbu ovog sporazuma o finansiranju, ona uspostavlja sve potrebne kontakte s korisnicima IPA II programa kako bi pronašla rješenje nastale situacije i poduzela sve potrebne korake.
- (3) Konsultacije mogu dovesti do izmjene, obustave ili raskida ovog sporazuma o finansiranju.
- (4) Komisija redovno izvještava korisnike IPA II programa o provedbi aktivnosti opisanih u Dodatku I koje ne spadaju pod drugi dio ovih općih uslova.

Član 15. – Amandmani na ovaj sporazum o finansiranju

- (1) Sve izmjene ovog sporazuma o finansiranju vrše se pismenim putem, uključujući razmjenu dopisa.
- (2) Ako korisnici IPA II programa zahtijevaju izmjenu, zahtjev zajednički podnose Komisiji najkasnije šest mjeseci prije planiranog stupanja izmjene na snagu.
- (3) Komisija može izmijeniti Modele dokumenata u Dodacima III, III A, IV i V a da ovo ne podrazumijeva izmjenu ovog sporazuma o finansiranju. Korisnici IPA II programa se pismenim putem obavještavaju o svim takvim izmjenama i njihovom stupanju na snagu.

Član 16. – Suspendiranje ovog sporazuma o finansiranju

- (1) Provedba ovog sporazuma o finansiranju može biti obustavljena u sljedećim slučajevima:
  - a) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši obavezu u okviru ovog sporazuma o finansiranju;
  - b) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo prekrši bilo koju svoju obavezu definiranu u okviru procedura i standardnih dokumenata navedenih u članu 18. (2) odnosnih okvirnih sporazuma nezavisno od odredaba člana 8. (2);
  - c) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne zadovolji uslove za povjeravanje zadataka budžetske provedbe;
  - d) Ako korisnici IPA II programa zajednički ne vrše funkcije i odgovornosti definirane u članu 2. (1) i, kada je primjenjivo, u indirektnom upravljanju u članu 7. (3);
  - e) Ako korisnik IPA II programa odluči obustaviti ili prekinuti postupak pridruživanja Europskoj uniji;
  - f) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši bilo koju obavezu koja se odnosi na poštivanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavinu prava i u ozbiljnim slučajevima korupcije;
  - g) U slučajevima više sile, kako je definirano u daljnjem tekstu. „Viša sila“ znači bilo koju nepredviđenu i iznimnu situaciju ili događaj izvan kontrole ugovornih strana koji bilo koju od njih sprječava u ispunjavanju njezinih obaveza, a koji se ne može pripisati njihovoj grešci ili nemaru (ili njihovih izvođača, zastupnika ili zaposlenika) i koji ne može biti riješen unatoč dubinskoj analizi. Kvarovi opreme ili materijala ili kašnjenja

juli 2017.godine

u stavljanju na raspolaganje, radnički štrajkovi ili finansijske poteškoće ne mogu se smatrati višom silom. Neće se smatrati da ugovorna strana krši svoje obaveze ako je u tome sprječava viša sila o kojoj je druga strana uredno obaviještena. Ugovorna strana koja se suočava sa slučajem više sile bez odlaganja obavještava drugu stranu i navodi prirodu, izgledno razdoblje trajanja i predviđene posljedice problema, i poduzima sve mjere kako bi umanjila moguću štetu.

Nijedna ugovorna strana ne smatra se odgovornom za kršenje svojih obveza u skladu s ovim sporazumom o finansiranju ako je u ispunjavanju obaveza sprječava viša sila, pod uslovom da poduzima mjere da umani svu moguću štetu.

- (2) Komisija može obustaviti ovaj sporazum o finansiranju bez prethodne obavijesti.
- (3) Komisija može poduzeti sve prikladne preventivne mjere prije same obustave.
- (4) Prilikom davanja obavijesti o obustavi, posljedicama trenutnih postupaka dodjeli ugovora o nabavci ili ugovora o grantu i sporazumima o delegiranju dužnosti, navode se i sporazumi o delegiranju koji će biti potpisani.
- (5) Obustava ovog sporazuma o finansiranju ne zavisi od raskida ovog sporazuma o finansiranju od strane Komisije u skladu s članom 17.
- (6) Ugovorne strane nastavljaju s provedbom sporazuma o finansiranju kada uslovi to dozvole, uz prethodno pismeno odobrenje Komisije. Ovo ne zavisi od bilo kakvih izmjena ovog sporazuma o finansiranju koje mogu biti potrebne kako bi se Program aktivnosti prilagodio novim uslovima provedbe, uključujući, ako je moguće, produženje razdoblja provedbe, ili raskid ovog sporazuma o finansiranju, u skladu s članom 17.

Član 17. – Raskid ovog sporazuma o finansiranju

- (1) Ako pitanja koja su dovela do obustave ovog sporazuma o finansiranju nisu riješena u razdoblju koje najduže traje 180 dana, bilo koja ugovorna strana može raskinuti Sporazum o finansiranju uz obavijest koju daje 30 dana prije raskida.
- (2) Osim kada Komisija djeluje kao Ugovorno tijelo, ovaj sporazum o finansiranju se automatski raskida ako u razdoblju od dvije godine od njegovog potpisivanja nije došlo do nikakve isplate.
- (3) Prilikom davanja obavijesti o raskidu, navode se posljedice po trenutne postupke dodjele ugovora za nabavku ili ugovora o grantu i ugovora i grantova koji trebaju biti potpisani.
- (4) Raskid ovog sporazuma o finansiranju ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši finansijske korekcije u skladu s članovima 43. i 44. Okvirnog sporazuma.

Član 18. – Aranžmani za rješavanje sporova

- (1) Svi sporovi koji se odnose na Finansijski sporazum, i koji ne mogu biti riješeni u razdoblju od šest mjeseci putem konsultacija između ugovornih strana koje su definirane u članu 14. mogu se riješiti arbitražnim putem na zahtjev jedne od ugovornih strana.

juli 2017.godine

- (2) Svaka ugovorna strana imenuje arbitra u razdoblju od 30 dana od datuma zahtjeva za arbitražu. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana ima pravo zatražiti od generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda (Haag) da imenuje drugog arbitra. Ta dva arbitra imenuju trećeg arbitra u razdoblju od 30 dana. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana može od generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda zatražiti da imenuje trećeg arbitra.
- (3) Osim ako arbitri odluče drugačije, primjenjuje se postupak definiran u Fakultativnim pravilima Stalnog arbitražnog suda o arbitražnom postupku u koji su uključene međunarodne organizacije i države. Arbitražne odluke donose se većinom glasova u razdoblju od tri mjeseca.
- (4) Svaka ugovorna strana je obavezna da poduzme mjere potrebne za provedbu arbitražne odluke.

MODEL

Godišnji izvještaj o provedbi

**IPA II programa prekogranične saradnje
između korisnika IPA II programa
(član 80. Okvirnog sporazuma)**

Dodatak III Godišnji izvještaj o Programu prekogranične saradnje IPA II – Sporazum o finansiranju Programa prekogranične saradnje

1. Identifikacija

PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE	Naziv programa: Program prekogranične saradnje <zemlja A>-<zemlja B> <godina>/<godina>
	Aproprijacija u 20xx:
	Aproprijacija u 20xx:
	Aproprijacija u 20xx:
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PROVEDBI	Godina izveštavanja (od 1. 1. 20xx. godine do 31. 12. 20xx. godine)
	Pripremio: – <operativna struktura zemlja X> – <operativna struktura zemlja Y>
	Datum pregleda Godišnjeg izvještaja koji vrši Zajednički nadzorni odbor

Pravna osnova: član 80. Okvirnog sporazuma za program IPA II

2. Pregled provedbe Programa prekogranične saradnje

2.1 Opis i analiza napredovanja

- *Sažetak provedbe programa tokom obuhvaćenog razdoblja (izvršene aktivnosti, pokrenuti pozivi, forumi za pronalaženje partnera, sastanci ZNO-a, itd.);*
- *Ako je relevantno, uvrstite i informacije o pripremi ili reviziji programa za razdoblje 2014–2020. godine.*

2.2 Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične saradnje (član 80. 1 (a) Okvirnog sporazuma za program IPA II)

Ostvareni napredak u provedbi Programa prekogranične saradnje, a naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva po tematskom prioritetu (i prioritetima Tehničke pomoći), uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji ukazuju na napredovanje po ciljevima.

2.2.1 Kvantitativne analize

- *Informacije o ostvarenom napretku u provedbi Programa prekogranične saradnje, s brojčanim vrijednostima kada je to potrebno, uz korištenje ciljeva i pokazatelja uvrštenih u program (ispuniti Dodatak 1.).*

Analize ostvarenja mjerenih fizičkim i finansijskim pokazateljima. Pokazatelji će biti razvrstani po spolu gdje je to moguće.

Ako brojevi (podaci) nisu još dostupni, treba dati informacije o tome kada će biti dostupni i kada će biti uvršteni u Godišnji izvještaj o provedbi. Usto, podaci mogu biti prikazani i grafički.

2.2.2 Kvalitativne analize

- *Kvalitativne analize ostvarenog napretka u provedbi Prekograničnog programa, uključujući i analize utjecaja programa u programskom području.*

2.3 Detaljni podaci o finansijskoj provedbi Programa prekogranične saradnje (član 80.1 (d) Okvirnog sporazuma za program IPA II)¹

- *Podaci o ugovaranju i isplati godišnjih aproprijacija (**Ispuniti Dodatak 2.)*
- *Analize sljedećih faktora:*
  - *Finansijski status;*
  - *Podaci o sufinansiranju;*
  - *Faktori koji su negativno utjecali na III zbog kojih je došlo do kašnjenja u finansijskoj provedbi;*
  - *Faktori koji su pozitivno uticali na finansijsku provedbu.*

¹ Ovaj odlomak treba biti uvršten u izvještaje samo u slučaju indirektnog upravljanja.

2.4 Podaci o koracima koje su operativne strukture i/ili Zajednički nadzorni odbor poduzeli kako bi osigurali kvalitet i djelotvornost provedbe

2.4.1 Nadzor i ocjena

- Mjere nadzora koje su poduzele operativne strukture ili Zajednički nadzorni odbor, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka.
- U programima koji se provode u okviru indirektnog upravljanja koje poduzima operativna struktura u kojoj se nalazi Ugovorno tijelo (član 57. Okvirnog sporazuma).

2.4.2 Nastali problemi i korektivne aktivnosti

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili prilikom provedbe Programa i sve poduzete korektivne mjere.
- Preporuke za (daljnje) korektivne aktivnosti.

2.5 Vidljivost i publicitet

- Mjere koje su poduzete kako bi se osigurala vidljivost i kako bi se Program publicirao (plan vidljivosti), uključujući primjere najbolje prakse i isticanje značajnih događaja.

2.6 Korištenje tehničke pomoći

- Detaljno objašnjenje o načinu korištenja tehničke pomoći;
- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili tokom provedbe budžeta za Tehničku pomoć.

2.7 Promjene konteksta provedbe Programa prekogranične saradnje (ako je relevantno)

- Opis svih elemenata koji, iako direktno ne potječu od pomoći u Programu, imaju direktan utjecaj na provedbu Programa (npr. izmjene propisa, relevantne socijalne i ekonomske promjene, itd.).

***-uvrstiti Dodatak 2.-spisak projekata i kratki sažetak

Razdoblje obuhvaćeno izvještajem:
01/01/20XX-31/12/20XX

Izvještaj izdat: XX/XX/20XX

Model godišnjeg izvještaja o provedbi pomoći IPA II u skladu s članom 58. i 59(1) Okvirnog sporazuma

Godišnji izvještaj o provedbi IPA II pomoći u okviru direktnog i indirektnog upravljanja od strane [zemlja] koje podnosi Državni koordinator za IPA-u

I Završni izvještaj

1. Pozivanje na ciljeve Državnih strateških dokumenata i kratak pregled izazova po sektorima;
2. Učestvovanje u programiranju;
3. Odnosi s Europskom komisijom;
4. Problemi prilikom ispunjavanja potrebnih uslova za provedbu i osiguravanja održivosti, poduzete/planirane mjere, preporuke za daljnje aktivnosti;
5. Relevantna pitanja koja proističu iz učestvovanja korisnika IPA II programa u nadzornom odboru IPA-e i sektorski nadzorni odbori (uključujući Zajednički nadzorni odbor za prekograničnu saradnju), ako postoje;
6. Učestvovanje u aktivnostima koje provodi više država i sva povezana pitanja;
7. Nadzor i ocjena, glavni zaključci i uvažavanje preporuka;
8. Komuniciranje i vidljivost;
9. Koordinacija donatora.

U slučaju indirektnog upravljanja završni izvještaj treba obuhvaćati i:

10. Cjelokupnu provedbu IPA II pomoći u okviru indirektnog upravljanja (najviše jedna stranica);
11. Glavne horizontalne probleme prilikom provedbe IPA II pomoći i naknadne poduzete/planirane mjere (najviše pola stranice);
12. Preporuke za daljnje aktivnosti (najviše jedna stranica);
13. Revizije – glavne zaključke i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II Informacije po sektoru

Naziv sektora¹: [Saobraćaj]

Narativni dio: sažetak po sektoru, uključujući sljedeće informacije:

1. Učestvovanje u programiranju;
2. Pregled rezultata u napredovanju ka postizanju potpuno razvijenog sektorskog pristupa (odnosno, ciljevi ostvareni u odnosu na sektorski akcioni plan u Sektorskom planskom dokumentu);
3. Koordinacija s drugim instrumentima i/ili donatorima/međunarodnim finansijskim institucijama unutar sektora;
4. Utjecaj aktivnosti u okviru IPA II programa na razvoj relevantnih državnih administrativnih kapaciteta u sektoru, strateško planiranje i budžetiranje.

U okviru indirektnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:

5. Definirana operativna struktura/strukture i povezane promjene, ako su relevantne: [Ministarstvo saobraćaja];
6. Informacije o provedbi programa u sektoru;
7. Glavna dostignuća u sektoru;
8. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere;
9. Preporuke za daljnje aktivnosti;
10. Provedene aktivnosti nadzora i procjene, revizije – glavni nalazi i zaključci, preporuke, praćenje i poduzete korektivne mjere.

Naziv sektora: Prekogranična saradnja²

1. Učestvovanje u programiranju prema potrebi;
2. Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične saradnje, naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva u smislu tematskih prioriteta (uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji oslikavaju napredovanje u odnosu na ciljeve);
3. Sažetak problema prilikom provedbe Programa prekogranične saradnje i sve poduzete korektivne mjere, kao i preporuke za daljnje korektivne aktivnosti;
4. Nadzor, uključujući aranžmane za prikupljanje informacija i aktivnosti procjene gdje je to moguće;
5. Komuniciranje i vidljivost;
6. Koordinacija s partnerskom zemljom.

¹Po sektorima u indikativnom Strateškom dokumentu.

²Za Prekograničnu saradnju potrebno je posebno izvještavanje.

Dodatak III.A Model Godišnjeg izvještaja

U okviru indirektnog upravljanja sljedeće informacije također trebaju biti uvrštene:

1. Definirana operativna struktura i povezane promjene, ako su relevantne;
2. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere;
3. Preporuke za daljnje aktivnosti;
4. Provedene revizije – glavni zaključci i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

Dodatak III.A Model Godišnjeg izvještaja

II a. Indikatori učinka u [npr. *Saobraćaj*] sektoru koji obuhvaćaju i direktno i indirektno upravljanje:

Indikatori³ po programu

Sporazum o finansiranju/Referenca programa ⁴	Indikator za sektor [Saobraćaj]	Izvor	Osnova	Ključni događaj (2017)	Cilj (2020)	Vrijednost (2014 ⁵)
<i>Državni program 2014.</i>	<i>Smanjenje prosječnog vremena putovanja između glavnih urbanih središta po načinu prijevoza</i>					
<i>2014–20xx višedržavni program</i>	<i>Smanjeni troškovi prijevoza po jedinici rezultata</i>					

³ Ovo uglavnom trebaju biti rezultati, kao i odabrani relevantni pokazatelji rezultata.

⁴ Mora biti u skladu s načinom programiranja (godišnje, višegodišnje s ili bez podjele obaveza) i s NAO izvještajem.

⁵ Broj kolona treba biti prilagođen za sve godine od 2014. do godine razdoblja izvještavanja. Vrijednosti trebaju biti kumulativne.

Dodatak III.A Model Godišnjeg izvještaja

II. b. Pregled po nivou aktivnosti za sektor [npr. Prijevoz]

Sporazum o finansiranju/ Referenca programa	Aktivnost	Stanje/Napredovan je za određenu aktivnost (npr. Projektni zadatak u pripremi, pokrenuta tenderska procedura, zaključen ugovor, ugovor u provedbi, ugovor izvršen)	Glavna postignuća i njihova ocjena	Značajni problemi u provedbi povjerenih zadataka i poduzete/planirane mjere za njihovo rješavanje	Razvoj događaja koji utječu na buduću provedbu	Preporuke za daljnje korektivne mjere
[Državni program 2014.]	Elektrifikacija željezničke linije od xxx do granice s xxx	npr. ugovori o pružanju usluga pripreme Projektnog zadatka za ugovore o izvođenju radova koji su potpisani i koji se provode, tenderske procedure za ugovore o izvođenju radova koje trebaju biti pokrenute u drugom tromjesečju 2015.		npr. zaključivanje ugovora o pružanju usluga za pripremu Projektnog zadatka za ugovore o izvođenju radova je odgođeno budući da je pregovarački postupak bio neuspješan zbog čega ga je bilo potrebno ponovno pokrenuti.	npr. izmjena domaćih zakona, poput usklađivanja sa i provedbe četvrtog Željezničkog paketa	

U okviru indirektnog upravljanja, potrebno je dodati i sljedeće:

Dodatak 1.

Pregled funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole (uključujući promjene u institucionalnoj strukturi) (najviše jedna stranica).

Transparentnost, vidljivost, informacije i aktivnosti saradnje u skladu s FWA (najviše jedna stranica).

Dodatak 2.

Uspjesi (N. B. ovaj dio se može upotrijebiti za godišnji izvještaj o finansijskoj pomoći koje priprema Europska komisija).

Dodatak 3.

Godišnji plan nabavki.

I za direktno i za indirektno upravljanje potrebno je dodati sljedeće:

Dodatak 4.

Sektorski plan aktivnosti – dostignuća (naglasiti jesu li planirani ciljevi ispunjeni ili ne).

Project Information		Quarterly Performance Data (Q1-Q4)												Annual Summary					
		Q1			Q2			Q3			Q4			Annual Total	Avg. Monthly	Target	Variance		
Project Name	Manager	Actual	Budget	Variance	Actual	Budget	Variance	Actual	Budget	Variance	Actual	Budget	Variance	Actual	Budget	Variance	Actual	Budget	Variance
Project A	Phase 1	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	400	400	0	100	100	0
	Phase 2	120	120	0	120	120	0	120	120	0	120	120	0	480	480	0	120	120	0
	Phase 3	150	150	0	150	150	0	150	150	0	150	150	0	600	600	0	150	150	0
	Phase 4	180	180	0	180	180	0	180	180	0	180	180	0	720	720	0	180	180	0
Project B	Phase 1	90	90	0	90	90	0	90	90	0	90	90	0	360	360	0	90	90	0
	Phase 2	110	110	0	110	110	0	110	110	0	110	110	0	440	440	0	110	110	0
	Phase 3	130	130	0	130	130	0	130	130	0	130	130	0	520	520	0	130	130	0
	Phase 4	160	160	0	160	160	0	160	160	0	160	160	0	640	640	0	160	160	0
Project C	Phase 1	80	80	0	80	80	0	80	80	0	80	80	0	320	320	0	80	80	0
	Phase 2	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	400	400	0	100	100	0
	Phase 3	120	120	0	120	120	0	120	120	0	120	120	0	480	480	0	120	120	0
	Phase 4	140	140	0	140	140	0	140	140	0	140	140	0	560	560	0	140	140	0

Finansijski izvještaj korisnika programa IPA II (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Budžet programa doprinosa EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora									
			Ukupan ugovoreni iznos	Ugovoreno %	Ukupan iznos obustavljen pri zatvaranju	Obustavljeno %	Ukupan isplaćeni iznos	Isplaćeno %	Ukupni priznati troškovi	Troškovi %	Ocupno otvoreno avansno	Otvoreno avansno finansiranje
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
				4/3*100%		6/4*100%		8/4*100%		10/4*100%		12/4*100%
NP2010	2010/123-456											
Potprogram												
Aktivnost												

(*) 15. februara

Finansijski izvještaj korisnika programa IPA II (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Budžet programa doprinosa EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora					Bankovni saldo
			Ukupan ugovoreni iznos	Ukupan iznos obustavljen pri zatvaranju	Ukupan isplaćeni iznos	Ukupni priznati troškovi	Ukupno otvoreno avansno finansiranje	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
NP2010	2010/123-456							

(*) 15. januara

Referenca programa	Plan prognoze isplata (Prema potrebi dodati godine)															Ukupno 1. godina	2. godina	3. godina
	Mjesečna prognoza isplata (12 mjeseci za prvo avansno finansiranje/14 mjeseci za sljedeće avansno finansiranje)																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14				
NP2010															0			
CBC AA/BB 2010															0			

Računovodstveni sistem korisnika sredstava iz IPA II fonda zadovoljava sljedeće uslove:

1. Odražava organizacionu strukturu uspostavljenu za sisteme unutrašnje kontrole koji odgovaraju obavljanju dužnosti. Posebno se podrazumijeva da prije odobrenja neke operacije, sve aspekte (operativne i finansijske) te operacije moraju verificirati djelatnici koji ne pripadaju osoblju koje je tu operaciju pokrenulo. Osoba koja radi na verificiranju ne može biti podređena pokretaču transakcije.
2. Uključuje revizorski postupak za sve transakcije i izmjene.
3. Posjeduje odgovarajuću fizičku i elektroničku sigurnost, uključujući sisteme za dodatnu pohranu i povrat podataka.
4. Računovodstveni sistem treba sadržavati najmanje sljedeće informacije za lokalne ugovore kojima se upravlja u okviru svakog programa:
  - (a) Referentni broj ugovora;
  - (b) Vrijednost ugovora, uključujući sve izmjene;
  - (c) Datume potpisivanja ugovora (obje strane);
  - (d) Datum početka provedbe ugovora;

Radi se o dodatnom datumu u odnosu na datum potpisivanja ugovora, koji se može razlikovati od tog datuma, kao u situaciji kada se datum početka ugovorenih radova određuje nakon potpisivanja ugovora, upravnim rješenjem.

- (e) Datum završetka provedbe ugovora, uključujući sve izmjene;

To je krajnji datum do kojeg mogu nastati kvalificirani troškovi. Njime se ne obuhvaća bilo kakav garancijski rok ili vrijeme dopušteno ugovaraču za pripremu izvještaja.

- (f) Ukupno plaćeno (gotovina) po ugovoru;

- (g) Pretfinansiranje plaćeno po ugovoru;

Izričito priznavanje i evidentiranje u bilansu stanja pretfinansiranja koje se zahtijeva ugovorom.

- (h) Priznati troškovi – direktno (po ugovoru);

Izričito priznavanje troškova kao obračuna rashoda za datu godinu. Neka plaćanja će direktno pokriti već nastale troškove. Nikakvo pretfinansiranje nije uključeno. Ta plaćanja mogu biti konačna kada je neko pretfinansiranje već pokriveno, ili međuplaćanja kada je pretfinansiranje pokriveno ili kada ugovor ne sadrži odredbu o pretfinansiranju.

(i) Priznati troškovi – indirektno (po ugovoru);

Izričito priznavanje troškova kao obračuna rashoda za datu godinu. Neke fakture ili zahtjevi za pokriće troškova koje podnese korisnik granta ili ugovarač odnosit će se na troškove pokrivene pretfinansiranjem koje je ranije isplaćeno u razdoblju provedbe sporazuma ili ugovora o grantu. U takvim slučajevima, izvršeno plaćanje bit će manje od prijavljenog troška. Ono čak može biti jednako nuli ako je ukupni trošak pokriven pretfinansiranjem (ono će svakako biti jednako nuli ako su prijavljeni troškovi nedovoljni za apsorbiranje pretfinansiranja i ako se za neiskorišten bilans pretfinansiranja izda nalog za povrat). U svim takvim slučajevima sistem treba evidentirati ukupnu vrijednost prijavljenih kvalificiranih troškova kao rashoda za datu godinu i umanjiti bilans pretfinansiranja za iznos poravnjanja troškova prema pretfinansiranju kada se ustanovi plativi iznos.

(j) Nalozi za povrat u cilju umanjenja pretfinansiranja (po ugovoru);

Priznanje umanjenja pretfinansiranja u bilansu stanja nakon povrata neiskorištenog pretfinansiranja.

(k) Nalozi za povrat u cilju umanjenja troškova (po ugovoru);

Kada se izvrši povrat za troškove koji su ranije bili prihvaćeni – eventualno nakon provedne istrage o prevari. U takvim slučajevima, evidentirani troškovi za datu godinu moraju biti umanjeni, ako su rashodi bili prihvaćeni u istoj godini kao i naknadni povrat; ili, kada su rashodi prihvaćeni u prethodnoj godini u odnosu na godinu povrata, mora biti evidentiran prihod.

(l) Datum fakture dobavljača za svaku fakturu ili drugi dokument popraćen finansijskim izvještajem koji dovodi do priznatih troškova;

(m) Podaci o kontekstu povrata u vezi s kvalificiranim troškovima i povratima.

Dodatak VI: Ad hoc mjere za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta u okviru ovog Programa

Uslovi navedeni u Dodatku VI Sporazuma o finansiranju *Programa aktivnosti prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina za 2014. godinu, 2014/037-636* se u potpunosti primjenjuju na ovaj sporazum o finansiranju.

Ovim sporazumom se ujedno stvara i obaveza za Republiku Srbiju da implementira buduće zadatke i/ili prijedloge postavljene korespondencijom sa Komisijom i/ili izvještajima revizije, vezano za povjeravanje zadataka izvršavanja budžeta.